

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne izvenredne nedelje in praznike. // Inzerati do 80 petih vrst v Din 2, do 100 vrst v Din 2.50, od 100 do 300 vrst v Din 3, večji inzerati petih vrst Din 4.— Popust po dogovoru, inzeratni davek posebej. // „Slovenski Narod“ velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.— // Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 5
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26.

Podružnice: MARIBOR, Grški trg št. 7 // NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26 // CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocanova ul. 2, telefon št. 190 // JESENICE, Ob kolodvoru 101 // SLOVENI GRADEC, Slomškov trg 5 // Pošta hranilnica v Ljubljani št. 10.351.

Pomembna manifestacija v Krakovu:

Obnova prisege poljskih legionarjev

V spomin na dan, ko so posegli v boj za svobodo Poljske legionarji Pilsudskega, je bilo v Krakovu prirejeno manifestacijsko zborovanje, ki se ga je udeležilo nad 100.000 ljudi — Maršal Ridz-Smigly je znova podčrtal odločnost Poljske v obrambi svojih pravic

Varšava, 7. avgusta. (Pat) Maršal Ridz-Smigly je imel včeraj o priliki 25-letnice vstopa Pilsudskijevih legij v borbo za osvoboditev Poljske v Krakovu velik govor. V tem govoru se je najprej oddolžil spominu ustanovitelja legij maršalu Pilsudskemu, nato pa je nadaljeval:

Maršal Ridz-Smigly

6. avgust 1914 pomembno zoro poljske svobode. Tedaj se je za poljske neodvisnosti prišel tisti veliki dan, ki ga je pričakoval

maršal Pilsudski. Življenje človeka in njegova usoda sta tesno povezana z življenjem in usodo domovine. Življenje človeka je polno sramu, če je njegova domovina zasramovana. Napadi na domovino se ne odbijajo niti s sklicevanjem na pravičnost, niti z navajanjem uslug storjenih človeštvu in z navajanjem žrtve, ki so bile žrtvovane za civilizacijo. Nasilni napadi se morajo odbiti s silo. Vojak predstavlja to silo in zato je treba imeti vojak, ki se bori, ki za domovino umira. Ker se v sedanjem trenutku besede mir in vojna stalno pojavljajo na ustih vsega sveta, izjavljamo: Spoštujemo in cenimo mir kakor drugi narodi, toda ni je sile, ki bi nas mogla prepričati, da beseda mir za nekatere pomeni »vzeti«, za druge pa »dati«. Mi nimamo proti nikomur kakšnih napadalnih namenov in to je povsem jasno, in ni treba, da v to še kdo dvomi. Ni hče pa naj tudi ne dvomi, da bomo z vso silo odbili vsak poskus posredne ali neposredne krivice naših pravic in dostojanstva naše države. Nato je maršal prešel na vprašanje Gdanska ter je izjavil, da to mesto predstavlja pljuča poljskega gospodarskega življenja. Gdanski proces nisimo sprožili mi, je dejal maršal. Obveznosti mi ne odklanjamo. Naše delo se bo prilagodilo delu druge strani. Naj nihče ne misli, da ima naša ljubezen do domovine manjše pravice, ali da ji domovina nalaga manjše obveznosti kakor ljubezen nekoga drugega do domovine. Maršalov govor je pozdravljala ogromna množica stotisočev ljudi.

Po svojem govoru je maršal Rydz-Smigly zaprisegel vso 100.000 glavo množico ki je ponavljala za njim naslednje besedilo prisege:

»Za večno silo Poljske prisegamo, da se bomo brez omahovanja borili v vojni do zmage in da bomo v miru združili napore vseh državljanov in trdozračnem delu in solidarnem sodelovanju.«

Po svečanostih je bil prirejen banket. Udeležili so se ga poleg drugih tudi vdova maršala Pilsudskega, zunanji minister Beck, zastopniki senata in seima, ter številne druge ugledne osebnosti. Vse popoldne je ogromna množica ljudstva v sprejeto hodila mimo groba, v katerem so pokopani posmrtni ostanki maršala Pilsudskega.

Tudi po drugih mestih Poljske so bile prirejene svečanosti, posebno pa v Vilni, kjer se nahaja srce maršala Pilsudskega.

Listi brez ozira na politično pripadnost posvečajo cele strani nesmrtnemu delu poljskih legij in njihovu tvorcu maršalu Pilsudskemu. Tisk navaja velikanske zasluge maršala Rydz-Smiglyja, ki je naslednik Pilsudskega.

Varšava, 7. avgusta. e. Tu smatrajo, da je včerajšnji govor maršala Ridz-Smiglyja popolnoma jasno pokazal stališče Poljske in da ni v tem pogledu potrebno nikako izbegavanje ali dvoumnost tolmačenja. Glede na sedanjost situacijo smatrajo, da je maršalov govor dokaz poljske odločnosti. V službenih krogih se sicer izjavljajo, da je bil govor tako jase, da je nepotreben vsak komentar.

Zunanji minister Beck, ki je včeraj zjutraj z letalom prispel v Krakov, je naslovil na svoj artiljerijski polk povelje, v katerem pravi: Proslava v Krakovu je bila nenavadno odločna. Na njej je bila pokazana duhovna moč poljske vojske v času, ko se je borila za svojo neodvisnost.

Odmev v Londonu

London, 7. avgusta. e. Današnji londonski listi pod velikimi naslovi prinašajo včerajšnji govor maršala Ridz-Smiglyja in v svojih komentarjih naglašajo, da je Poljska spet enkrat na dovolj jase in preprčevalen način pokazala, da se ne bo vdala nobenim grožnjam in pritisku, temveč se bo vsakemu napadu krepko postavila v bran. »Times« v svojem uvodnem članku poudarja, da je maršal Ridz-Smigly govoril zelo zmerno. Najvažnejše mesto v njegovem govoru je tisto, v katerem je poudaril, da Poljska apelira na ves narod in da bo z vsemi močmi branila svoje pravice. List pravi, da je obstoj suverene poljske države posebno važen tudi v strukturi Evrope. Največja važnost Poljske je v njenem geopolitičnem položaju med Nemčijo in Rusijo. S tema državama pa Poljska hoče ohraniti normalne odnose. Glede Gdanske prave omenjeni list, da dokazujejo zadnji dogodki, kako se je vlada svobodnega mesta prizadevala, da bi spremenila stanje, ki je nastalo po mednarodnih pogodbah: s pomočjo Nemčije. Ti ukrepi gdanskega senata pa so nalezili na odločen odpor Poljske.

Važna pogajanja med Anglijo in Ameriko v Londonu

V Londonu je prispel ameriški finančni minister Morgenthau. Njegovim razgovorom pripisujejo velik političen pomen

London, 7. avg. e. Obisku ameriškega finančnega ministra Morgenthaua v Londonu pripisujejo v angleški javnosti, zlasti pa v finančnih krogih velik pomen. Poudarjajo, da bo imel Morgenthau važne finančne razgovore, kakor tudi, da bodo morda razpravljali tudi o političnih vprašanjih, zlasti na področjih, kjer se srečujejo ameriški interesi z angleškimi. Londonski tisk misli, da bodo pri teh pogajanjih razpravljali o naslednjem:

1. Da po obisku Morgenthaua ne bo sprejet noben konkreten sklep v obliki katerega sporazuma o vprašanjih, o katerih bodo razpravljali.

2. En izmed glavnih vprašanj razgovorov bo, kako spraviti v sklad trostranski monetarni sporazum s sklepom Anglije, da izvrši postopno devalvacijo funta.

3. Kar se tiče politično-finančnih vprašanj, smatrajo, da bodo proučevali tudi možnost skupnega financiranja blagovnih kreditov nekaterim državam. Prav tako bodo proučevali vprašanje vzdrževanja kitajskega dolarja in nadaljevanja gospodarske borbe na Daljnem vzhodu. Ni izključeno, da bo vprašanje Daljnega vzhoda glavni predmet razgovorov, ker menijo, da je bil med Zedinjenimi državami in Anglijo dosežen sporazum, po katerem bi se borba ne vodila več na diplomatskem področju in bi se vojska popolnoma izključila iz reševanja zadev Daljnega vzhoda. V zameno se bo vsa borba prenesla na gospodarsko in finančno področje tako, da bo Kitajska najbrže pritegnjena v sistem, ki ga bosta sporazumno zgradila angleška in ameriška vlada.

Hitler pripravlja svoj govor za nürnberški kongres

Kaj bo povedal o Gdanku in kolonijah

Berlin, 7. avgusta. br. Pri kancelarju Hitlerju na Obersalzbergu so odpovedani vsi sprejemi. Le njegovi najbližji sodruzniki v vladi in stranki imajo vsak čas dostop k njemu. Hitler pripravlja več govorov, ki jih bo imel na letnem kongresu narodno socialistične stranke v Nürnbergu. Sam sestavlja tudi podrobni program letošnjega kongresa stranke, ki mu hoče glede na mednarodni položaj dati poseben poudarek. Ta kongres naj bi bil na eni

strani nemška manifestacija za mir, na drugi strani pa naj bi poudaril, da se Nemčija ne boji nobenih groženj ter da bo neomajno korakala po poti, ki jo je začrtal v svojem programu kancelar Hitler. Splošno pričakujejo, da se bo Hitler v svojem govoru posebno bavil z vprašanjem Gdanska ter da bo najbrže na kongresu najavil nadaljnje nemške ukrepe. Tudi kolonialno vprašanje naj bi dobilo na tem kongresu poseben poudarek.

V Nemčiji primanjkuje premoga Izredni ukrepi za povečanje produkcije

Berlin, 7. avgusta. AA. Reuter poroča: Zaradi tega, ker je nujno potrebno povečati zalogo premoga v Nemčiji, je maršal Göring kot voditelj nemške gospodarske štiriletko imenoval Paula Walterja za komisarja za produkcijo premoga. V službenem poročilu se utemeljuje ta ukrep s tem, da sedanja produkcija premoga ne more več zadovoljiti potreb oboroževalne

industrije in prometa. Zato so potrebni izredni ukrepi. Poročilo naglašajo, da vprašanje premoga ni več običajno gospodarsko vprašanje, marveč je postalo življenjsko vprašanje države in naroda. V svrhu povečanja produkcije bo najbrže podaljšan tudi delovni čas v rudnikih, uporaba premoga v zasebnem gospodarstvu pa bo omejena na minimum.

Poveljnik francoske vojne mornarice na angleških manevrih

Pariz, 7. avgusta. e. Glavni poveljnik francoske vojne mornarice admiral Darland je sprejel povabilo angleške admiraltete, naj prisostuje na kraljevi jahti »Victoria and Albert« in inspekciji angleško-

ga vojnega brodograja. Pred kraljem in francoskim admiralom bo defiliralo 135 vojnih ladij.

Čitajte in širit
»Slovenski Narod«!

Ameriška demonstracija proti Japonski na Tihem oceanu

Amerika bo poslala na Daljni vzhod vse svoje vojne brodoge,

Washington, 7. avgusta. e. Tu se širijo vesti, da namerava predsednik Roosevelt del ali pa celo vse ameriške brodoge poslati na demonstrativno potovanje na Havajsko otočje. V krogih zunanega ministristva smatrajo, da bi bila to najboljša metoda, da se Japonski jasno pokaže odpor Zedinjenih držav proti japonski hegemoniji na Tihem Oceanu in da se hkrati protestira proti ogrožanju ameriških koristi na Kitajskem s strani Japonske. S službene strani teh vesti ne potrjujejo, niti ne demantirajo. V političnih krogih mislijo, da bo morda že prihodnji teden prišlo do takega demonstrativnega potovanja ameriške brodoge v Tihem ocean.

Washington, 7. avgusta. e. Senator Pittman, predsednik zunanje politične odbora, je včeraj govoril o odnosih med Zedinjenimi državami in Japonsko. Izjavil je, da je še možnost za obnovo priateljskih odnosov. Če na bo Japonska še na-

prej tako postopala s Kitajci in hkrati ogrožala ameriške interese, bo predsednik Roosevelt dobil zakonska pooblastila za najstrožje ukrepe

London, 7. avgusta. AA. Reuter: Iz Sanghaja poročajo, da postaja preskrba angleške koncesije v Tiencinu z življenjskimi potrebščinami čedalje težja. Rib ni, mesa pa tudi ne prodajajo več. Iz Kantona prihajajo poročila, da bo Biserna reka danes zopet odprta za tuje ladje.

Tokio, 7. avgusta. AA. DNB: Vojni minister Itagaki je imel včeraj daljšo konferenco z ministrskim predsednikom Hirunom o položaju v Evropi. List »Jomiuri Simbun« poroča, da je vojni minister Itagaki razložil ministrskemu predsedniku uspehe konference vojaških osebnosti v vojnem ministrstvu in v generalnem štabu, ter poročal o stališču, ki ga je vojska zavzela do evropskih vprašanj.

Španija dobi avtoritarni režim

Po dolgem oklevanju se je general Franco odločil za fašistični ustroj države

Pariz, 7. avgusta. e. V Parizu s največjim zanimanjem spremljajo razvoj politične situacije v Španiji. Zlasti zadnje dni po spremembi statuta falangistov in po raznih senzacionalnih in nasprotujočih si vestih posvečajo pariški listi pozornost sklepm generala Franca, ki je osnoval enotno stranko v Španiji z namenom, da izvede tudi politično edinstvo države. O tem sklepu generala Franca piše sročni »Temps« na uvodnem mestu »Politična evolucija v Španiji«: General Franco je sklenil po dolgem oklevanju in ko je presodil vse šanse in nevarnosti, da da zaključek na-

cionalni Španiji v avtoritativnem smislu. Po mnenju »Temps« je ta reakcija po državljanski vojni, v kateri se je vodila borba proti ustavi in parlamentu, razumljiva.

Pogajanja za posojilo Španiji

London, 7. avgusta. AA. »Evening News« poroča, da bo bivši predsednik belgijske vlade van Zeeland prispel v ponedeljek v London ter ponovno storil vse potrebne korake, da dobi Španija posojilo.

Gdanski odgovor na poljski protest Nemci proglašajo poljski protest za nevarno provokacijo

Gdansk, 7. avgusta. e. Kakor znano, je poljska vlada te dni poslala gdanskemu senatu ostro noto, v kateri zahteva pojasnila zaradi postopanja proti poljskim carinikom in zaradi nameravane carinske unije z Nemčijo. Nota tudi navaja, da so bili ukrepi proti poljskim carinikom že uveljavljeni. Gdanska vlada je nato izjavila: 1. to ne odgovarja resnici, 2. se ji zdi tudi ton note preoster in 3. se ji ne zdi potrebno, da odgovarja na noto, v kateri poljska vlada grozi in izjavi pritisk. V zvezi s tem naglašajo današnji nemški listi, da je tako postopanje poljske vlade v sedanjih situaciji nevarna provokaci-

ja s poljske strani. Gdanska vlada je popolnoma upravičena, da odklanja te zahteve Poljske, vendar bo stopila s predstavniki Poljske v stik o odnosu v pogajanja, da se pojasnijo sporne zadeve. Pri tej priliki pa naglašajo, da je nastal spor zaradi takozvanih poljskih carinskih inspektorjev zaradi tega, ker so se vse bolj zanimali za interne razmere v Gdanku in za njegovo poslovanje, kakor pa za carinske posle in delo, ki spada v njihovo področje. Zaradi tega da so tudi ukrepi gdanskega senata proti poljskim carinikom povsem upravičeni.

Gdansk in Južna Tirolska

Rim, 7. avgusta. e. »Giornale d'Italia« polemizira s pariškim »Tempsom« in zavira njegove trditve, da bi se lahko vprašanje Gdanske rešilo na isti način, kakor Italija rešuje vprašanje Južne Tirolske. Ta trditve je absurdna. Statistika dokazuje, da je ves Gdansk nemški in tudi okolica je nemška. Tam prebiva okrog 400.000 Nemcev. Južna Tirolska pa je mešana pokrajina, v kateri šteje nemški element komaj nekaj 10.000 prebivalcev. Poleg tega je bil Gdansk vedno nemško mesto, dočim so se v južni Tirolski Nemci naselili šele v zadnjih desetletjih, ko je to priseljevanje favorizirala habsburška monarhija. Nemci v Južni Tirolski predstavljajo ekspanzivno točko, ki je prešla naravno mejo Nemcev na Brennerju.

Sirija bo postala monarhija?

Damask, 7. avgusta. e. V dobro poučenih krogih demantirajo glasove, po katerih je neka francoska delegacija potovala v Aman, da bi ponudila krono Sirije transjordanскому emirju Abdulahu. Nasprotno poudarjajo, da bo vodil vlado general Nuri Said, ki je prispel v Aman danes. Medtem se tudi te vesti dovajajo v zvezo z glasovi o poskusu proglasitve monarhije v Siriji.

Bolivija bo šla po svoji poti

La Paz, 7. avgusta. AA. DNB: O priliki obletnice neodvisnosti Bolivije je predsednik Bush naslovil poslanico na bolivijski narod, v kateri je prikazal dosedanje delo vlade kakor tudi program njenega bodočega dela. Predvsem je poudaril, da bo Bolivija zavračala vpliv tuje agitacije in da bo tudi v bodoče hodila svojo lastno pot. Na vlado tudi v prihodnosti ne bodo vplivali zasebni interesi ali tuje zahteve. Na gospodarskem polju bo država znala uveljaviti pravice države, da se posluži kapitala za splošne cilje.

Ministri na potovanju

Nica, 7. avgusta. AA. Predsednik francoske vlade in vojni minister Daladier je včeraj prispel v Nico, kjer se je vkrcal na neko zasebno jahto, na kateri bo ostal 3 dni.

London, 7. avgusta. AA. Havas. Vojni minister Hoare Belisha je odpotoval v Pariz, kjer bo ostal nekaj dni. V dobro poučenih krogih pravijo, da se Hoare Belisha v Parizu ne namerava sesti s francoskimi državniki.

Varšava, 7. avgusta. AA. Pat: Ameriški minister za pošte in brzojav Ferly, je prispel včeraj v Varšavo kot gost ameriškega veleposlanika.

London, 7. avgusta. e. Ministrski predsednik Chamberlain je sročil s soporo odpotoval na Škotsko, kjer bo prebil počitnice. Zatrjujejo pa, da se bo še pred koncem meseca vrnil v London.

Angleški polet preko oceana

London, 7. avgusta. e. Zračni orjak »Karibu« je včeraj ob 2.15 krenil na svoj prvi polet preko Atlantskega oceana. Ta polet predstavlja zgodovinski datum v razvoju angleškega letalstva. Letalo je vzelo s seboj okrog 70.000 spominskih pisem. Samo ta pošta je težka okrog pol tone. Vodja posadke je kapetan Rogers, ki prvič poleti čez ocean. Vremenska prognoza pravi, da bo za časa poleta veter in gosti oblaki nad vsem oceanom. Kapetan Rogers je izjavil, da pričakuje, da bo vsa posadka poleta neprestano opravljala svojo službo. Fartwood, 7. avgusta. e. Angleško potniško letalo »Karibu« je na svojem prvem poletu ob 8.30 dospelo na Novo Fundlandije in je ob 16.30 nadaljevalo polet.

Dopisnik Havasa v Pragi aretiran

Praga, 7. avgusta. Dopisnik Havasa v Pragi M. Corbe je bil sročni aretiran od agentov Gestapa. Vsi francoski listi, ki prihajajo v protektorat, so bili zaplenjeni. O aretaciji uglednega francoskega novinarja ni bil izdan niti en uradni komunik. Splošno mislijo, da je njegova aretacija v zvezi s poročili o vojaških ukrepih Nemčije.

Ali sem prispeval za sokolski dom v Trnavu?

Borzna poročila

Carib, 7. avg. Beograd 10, Pariz 11.73, London 20.73, New York 42.573, Bruselj 75.25, Milan 23.30, Amsterdam 236.13, Berlin 177.70, Praga 15.175, Varšava 83.40, Sofija 5.40, Bukarešta 3.50.

Moč našega letalstva

se je pokazala včeraj na velikem letalskem mitingu v Ljubljani

LJUBLJANA, 7. avgusta. Na ljubljanskem letališču je bilo že nekaj dni izredno živahno. Obilni odbor Aerokluba v Ljubljani je dokončaval priprave za veliko letalsko svečanost. Tam na aerodromu je bil ne samo cilj prvega krožnega leta lahkih letal po Jugoslaviji, temveč je bilo treba urediti vse potrebno, da bo pristanku udeležencev krožnega leta lahko nemoteno sledil še velik miting s sodelovanjem blizu 50 letal. Že v petek in soboto so prispeli prvi visoki gostje. Prišel je se poveljni vsega našega vojnega letalstva, divizijski general G. Milojko Janković s številnim spremstvom, dalje člani tehnične komisije v kateri sta bila dva letalska častnika iz štaba vojnega letalstva in dva inženjerja, člana središnje uprave Aerokluba v Beogradu, med njimi tudi namestnik predsednika inž. Tadija Sandermajer. S potniškim letalom je kot zadnji prispel še generalni tajnik Aerokluba inž. Adamović.

V soboto zjutraj so startali tekmovalci na krožni let. Nastopilo je 11 letal, šolskih in sportnih. Izbrali so si proge v dolžini do 1500 km. Tekmovali so skoraj vsi obilni odbor Aerokluba in se je tudi Ljubljana udeležila tekmovalcev z dvema letalom. Šolsko je pilotiral G. Perdan, sportno pa dr. Stane Rape. Na letališču je bilo navzočih več tisoč gledalcev, ko so se ob 15. pojavili prvi tekmovalci, ki so se nato v kratkih presledkih drug za drugim spuščali na tla. Manjkala sta le dva. Eden od teh je bil dr. Rape, ki se mu je na povratku iz Škoplja pokvarilo letalo in je moral pristati v Kumanovem. Tehnična komisija je medtem, ko se je odvijal miting, računala točke tekmovalcev. Prehodni pokal kmečkega letalstva je dobil Sarajevčan Simić (Vukovac) na šolskem Fizerju NZ. Dobil je pokal ljubljanskega obilnega odbora. Po točnosti orientacije je bil najboljši ljubljanski obl. odbor s pilotom Perdanom na šolskem Fizerju. Prejel je darilo vojnega ministra.

Pred začetkom mitinga so prispeli na letališče predsednik vlade G. Cvetković z ministri gg. Rajakovićem Beslicem in Kulenovićem.

Miting je prav za prav otvorila lovška prigoda. Lovski pes je pripodil na sredo letališča divjega jarka, ki je iz strahu pred zasledovalcem ubral pot med občinstvo.

Sledili so nastopi vojaških letal. Najprej se je dvignilo 9 bombnikov, ki so v veliki višini krožili v vojni formaciji nad letališčem in spuščali zažigalne in plinske bombe. Nato sta se dvignila dva najmodernejša lahka dvomotorna bombnika ameriškega znamke Blenheim. Z oglašujočim

brnenjem sta s hitrostjo 480 km švigala nad množico. Kljub izredni brzini sta izvajala elegantne zavoje nenavadno sigurno.

Vilek prireditve pa je bil nastop lovcev. Trije aparati so zagnali v zrak, se razporedili v obliko klina in so v tej formaciji izvajali najvratolomnejše akrobacije. Najzanimivejša je bila vsekakor značilna borba, v kateri so se pokazali nenadkriljive mojstre v obvladavanju letala. Ni bilo položaja, ki ga ne bi bili pokazali ti mojstri zraka. Nič manj nista nato zadivljala dva druga lovca, ki sta letela na hrbtu, se navpično dvigala in spuščala in prevračala preko krila. Zmagovito je nastopilo tudi jadrarno letalo z našim najboljšim akrobatom G. Razmožnikom. V zmerni višini je pokazal prav take akrobacije kakor so jih pred njim izvajala motorna letala. Zaporedu dvakratnemu loopingu je sledil vrt in sploh vse, kar se da izvajati z letalom. Mojsrsko letalo so nagradili z zasluženim odobravanjem, čestitkami pa mu je tudi predsednik vlade G. Cvetković.

Sporod se je končal s skoki s padobranci. Izredno nevarna točka je srečno uspešna, oboje izvajala sta pač moža železnih živcev. Gledalcem je zastajal dih, ko je eden od njih padal najmanj 100 m preden je potegnil za vrvice, ki je odprla padobran.

Po končanem sporedu so bila letala na razpolago občinstvu. Marsikdo je prestopal zračni krt in čeprav je morda s strahom stopal v letalo, ga je prav gotovo zapuščal s prepričanjem, da zadeva ni tako nevarna in da razen tega nudi neposreden užitek.

Letalska svečanost je dobro uspešna. Sporod se je začel sicer z zamudo, a se je nato naglo odvijal. Za prihodnjo tako prireditve bi pa priporočali, da postavijo na letališču dovolj močan zvočnik, ki bi tolačil gledalce dogodka, da jim bodo mogli slediti s polnim razumevanjem.

Dr. Rape je imel smožo

Med našimi civilnimi piloti, ki so včeraj tekmovali na prvi vsedrinski tekmi lahkih sportnih letal, je bil tudi znani naš letalec dr. Stane Rape. Sam je z vso vno pripravil tekme in je bil med iniciatorji te važne letalske prireditve. A ironija usode je hotela, da se ni mogel včeraj na letališču veseliti sadov svojega dela. V soboto popoldne je priletel dr. Rape s svojim lahkim letalom v Škoplje, a včeraj ga je doletela neugoda. S svojim malim letalom »Kuhel-Sport 2B« se je dvignil včeraj zjutraj ob 6. na letališču v Škoplju. Po propozicijah bi moral biti točno ob 3. popoldne v Ljubljani. Nesreča je pa hotela, da se mu je pokvaril motor in ob 6.10 se je moral spustiti na tla pri vasi Orizara v bližini Kumanova. Ker je zemljišče tam za letalo zelo neprimerno, se mu je isto močno pokvarilo. Njemu se ni zgodilo nič hudega, moral je pa opustiti tekmovalje, kar pomeni zanj kot navdušenega letalca hud udarec.

Veličastno sokolsko slavlje v Žalcu

Otvoritev impozantnega Sokolskega doma kralja Petra II.

Celje, 7. avgusta. Sokolski Žalec je v nedeljo na zelo svečan način otvoril svoj pomol, izredno lepi in veliki Sokolski dom, ki nosi ime sokolskega starešine Nj. Vel. kralja Petra II. Žalec se je ob tej priliki vzel odel v državne zastave ter v cvetje in zelenje. V soboto zvečer je bil Sokolski dom zelo učinkovito razsvetljen.

V nedeljo zjutraj so začeli pokati topili in oznanjevali velik sokolski praznik. Od 8. do 10. so bile na letnem telovadišču pri Sokolskem domu skušnje za popoldanski nastop. Ob 11. je bilo svečano razvije narajšajškega prapora. Društveni starešina br. Vilko Senica je po lepem nagovoru razvil prapor, nakar je trboveljska sokolska godba zaigrala državno himno. Sledila sta nagovora kumic S. Kukečev in Karčičev, nakar je naraščajni štamol s kratkim nagovorom prevzel prapor. Svečanost je zaključil z lepim govorom društveni prosvetar br. Praprotnik.

Do 14. se je zbrala na letnem telovadišču velika sokolska armada. Zbralo se je sokolstvo iz vsega žalskega okrožja ter iz gornjegrajskega, slovenjegrajskega, laškega in brežiškega sreza ter iz Celja. Ob 14. je krenil veličasten sokolski sprevod z letnega telovadišča skozi trg. Goste množice so tvorile na ulicah in cestah špalir ter navdušeno pozdravljale sprevod, z oken pa se je vsipalo cvetje na sokolske čete. Sprevod je otvorilo 11 sokolskih konjenikov z državno zastavo na čelu. Sledila je četa 39. pp. iz Celja in sokolska godba iz Trbovelj. Za župnim praporom in 19 društvenimi, naraščajskimi in dečjimi prapori je korakalo župno starešinstvo. Sledili so člani in članice v krožjih ter 43 krasnih narodnih noš. Za naraščajskimi in gasilskimi godbo iz Zabukovce je korakalo 16 moške dece z lesenimi puškami in 19 članov sokolske godbe iz Lok pri Mozirju. Sledili so naraščajski, na njih pa članice, člani, naraščajski in naraščajne v civilu. V sprevodu je korakalo nad 800 oseb. Sprevod se je ustavil v ulici pred Hmeljarno. Ob 14.40 se je pripeljal z avtomobilom odposlanec pokrovitelja Nj. Vel. kralja Petra II. g. podpokrovnik Stefanović iz Celja, ki so ga zbrane množice navdušeno pozdravile. G. podpokrovnik Stefanović je sprejel raport službojočega oficirja in obdel častno četo, nakar so ga pozdravili društveni starešina br. Vilko Senica v imenu Sokola, župan G. Vizovišek v imenu žalske občine in hčerka žalskega upravitelja br. Pivca, ki mu je izročila lep šopek. Po sprejemu je odšel g. podpokrovnik Stefanović pred Sokolski dom, kjer je bil pred njim strumen detile sokolstva in vojskava.

Ob 15. se je podal odposlanec Nj. Vel. kralja s spremstvom na teraso Sokolskega doma, na letnem telovadišču pa se je zbralo sokolstvo in vojskava. Društveni starešina br. Senica je v začetku svojega govora vzkliznil pokrovitelja Nj. Vel. kralja Petra II. Osržje so pretrpeli viharji vzhiki. Nato je prečital vdanostno brzojavko Nj. Vel. kralju. Pozdravil je odposlanca Nj. Vel. kralja g. podpokrovnika Stefanovića, sreskega podčelnika g. Hartmana, župninskega br. Smertnika, narodno vojsko, župana g. Vizoviška ter vse navzoče brate in sestre. Nato je podal kratek historiat dela za gradnjo Sokolskega do-

ma v Žalcu, ki sega v leta pred vojno in je sedaj kronano z uspehom, ter se zahvalil vsem, ki so pripomogli k zgraditvi sokolske trdnjave v Žalcu. Župan G. Vizovišek je spregovoril pozdravne besede v imenu žalske občine. Društveni prosvetar br. Praprotnik je podal zgodovinski pregled akcij in naporov za zgraditve Sokolskega doma v Žalcu. V imenu celjske sokolske župe je spregovoril župni starešina br. Smertnik. V lepem govoru je podčrtal veliki pomen Sokolskega doma v Žalcu, ki je plod sokolske iniciativnosti, požrtvevalnosti, marljivosti in vztrajnosti v času, ko nas tarejo razne nevednosti in težave. V tem domu naj se mladina vzgaja telesno in duševno, da bo čim bolj okrepila naš narodni in državni organizem. Govor je končal z zaobljubo, da bo v naših srcih vedno goril plamen ljubezni do naše države in vdanosti do našega sokolskega starešine Nj. Vel. kralja. Nato je odposlanec Nj. Vel. kralja g. podpokrovnik Stefanović v imenu visokega pokrovitelja proglasil, da je Sokolski dom otvorjen. Godba je zaigrala državno himno, združeni moški zbori iz Celja, Gotovelj in Petrovč pa so zapeli »Ej trubači« in »Planula zora«. Nato so si gostje ogledali krasno in vsesokoli moderno notranjost Sokolskega doma, ki po svoji lepoti in ureditvi prekaša vse sokolske domove daleč naokrog.

Ob 16. se je pričel na letnem telovadišču javen telovadni nastop. Sodelovali so vsi oddelki žalskega sokolskega okrožja, sokolstvo iz Celja, vzorna vrsta z br. Konradom Grilem iz Celja na čelu in sokolska godna šola iz Lok pri Mozirju. Telovadni nastop je bil zelo učinkovit in je zbujal viharne aplavze. Nastopu je prisostvovalo rekordno število okrog 3000 gledalcev. Ob zaključku je vojskava v bojni opremi izvršilo nadvse učinkovito vajo v napadu in obrambi ter zelo navdušeno odobravanje. Nato so člani, članice in vojski izkazali ob igranju in petju himne »Hej Slovani« pozdrav državni zastavi.

Po telovadnem nastopu se je razvila zelo pristrana zabava, ki je trajala pozno v noč. Zvečer je društvo priredilo iluminacijo Sokolskega doma in umetni ogenj.

Veliki sokolski praznik v Žalcu je znova pokazal nepremagljivo silo sokolstva in bo ostal vsem udeležencem v svetlem in trajnem spominu.

Iz Celja

—c Sokolska odhodnica. Drevi ob osmih bo priredilo Sokolsko društvo Celje-matica v salonu restavracije v Narodnem domu odhodnico agilnemu članu br. Adolfo Grlicu, ki se je zlasti marljivo udeleževal v društvenem gospodarskem odseku. Sodeloval bo društveni jazz. Društvo poziva v čim večje članstvo, da se udeležijo odhodnice v čim večjem številu.

—c Napad z britviljo. Ko se je vračal delavec Kristijan Mastnak z Ostrožnega pri Celju v soboto okrog 22. iz Celja domov, se je na križišču Dečkove ceste na Lavi in ceste na Ostrožno sporekel s 4letnim slaboumnim beračem Viljemom Polakom. Polak je v jezi izvilkelet britve iz žepa in napadel Mastnaka. Prizadejal mu je z bri-

tvijo več ran na obrazu, vratu in rokah. Policija, ki je kmalu prispela na kraj napada, je Polaka aretirala, Mastnaka pa so oddali v bolnico.

—c Prometna nesreča. Na nekem cestnem križišču v št. Juriju ob juž. žel. je trčil 26letni trgovski pomočnik Albin Rauter s Lesinega v soboto popoldne s motornim kolesom v neki avtomobil. Rauter si je pri karambolu zlomil levo nogo, motorno kolo pa se je razbilo. Rauterja so prepeljali z reševalnim avtomobilom v celjsko bolnico.

—c Lepa teniška zmaga mariborskega železničarja. V nedeljo popoldne je bil na teniški SK Celja v mestnem parku prijateljski teniški dvoboj med SK Železničarjem iz Maribora in SK Celjem. Železničar je zmagal z 9:2. Posamezni rezultati so bili naslednji: Single: Mali (2) : Skoberne (C) 2-6, 6-2, 6-3, Goršek (C) : Podlesnik (2) 7-5, 12-10, Vamp (2) : Toplak (C) 6-1,

6-3, Škrobar (2) : dr. Ivič (C) 6-0, 6-1, Gregorič (2) : Krell (C) 6-1, 6-1, Mazi (2) proti Volkarju (C) 6-1, 6-2, Slana (2) proti Krellu (C) 6-2, 7-5. Double: Skoberne-Goršek (C) : Mazi-Mali (2) 6-8, 6-4, 11-9. Podlesnik-Skrobar (2) : dr. Ivič-Volkar (C) 6-2, 7-5, Mazi-Vamp (2) : Toplak-Goršek (C) 6-0, 6-0.

—c Pobja v Škofji vasi pri Celju. V nedeljo okrog 20. sta dva hlapca gostilničarja Canka v Škofji vasi pri Celju na cesti v Škofji vasi v prepiru napadla 28letnega, v železnarni v Storah zaposlenega delavca Martina Stropnika iz Škofje vasi. Eden izmed hlapcev je udaril Stropnika z nekim ostrim predmetom s tako silo po glavi, da mu je prizadejal okrog 10 cm dolgo rano na temenu in mu zdrobil lobanjo. Stropnika so prepeljali z reševalnim avtomobilom v celjsko bolnico. Njegovo stanje je kritično.

Sporazum slovenskih in hrvatskih nogometašev

Na občnem zboru LNP so se vsi slovenski klubi izrekli proti JNS in za sodelovanje s Hrvati

LJUBLJANA, 7. avgusta.

Včerajšnja nedelja ni bila preveč bogata na sportnih prireditvah, bal si se pač premorne konkurence letalskega mitinga. Čeprav na sporedu ni bilo nič kaj pomembnega, je bila včerajšnja nedelja v gotovem pogledu zgodovinska za nadaljnji razvoj našega nogometa. Zastopniki slovenskih klubov so namreč sklenili, da se solidizirajo s klubi Hrvatske sportne slege in so se jim v celoti priključili. Tako obsega zdaj blok, ki ne soglašja z delovanjem vrhovne nogometne ustanove v Jugoslaviji, razen Zagrebskega, Splitskega in Osiješkega, tudi Ljubljanski podsavez. Položaj v našem nogometu je s tem postal nevzdržen in bo moral savez slejko prej nekaj ukreniti, kajti vrste nezadovoljnih se naglo naraščajo.

Najpomembnejši dogodek včerajšnjega dne je bil torej občni zbor LNP. Zastopniki klubov so se že v zboru zbrali na predkonferenci. Zborovanje je bilo neobičajno burno. Zastopniki številskih klubov so najodločneje zahtevali takojšnjo prekinitev z JNS in priključitev k hrvatskim klubom. Tako stališče so zavzeli tudi ostali klubi in kmalu so se glasno sestavili spomenici, v kateri so ugotovili, da je zaradi spora med Beogradom in Zagrebom zašel nogomet v hudo krizo, ki bo imela neljubne posledice za nadaljnji razvoj tega sporta. Zdrav razvoj je mogoč, le če se politika izloči iz sporta. Varovati je treba enakopravnost posameznih sportnih središč in se morajo sredstva vrhovne no-

gometne ustanove v bodoče razdeljevati pravično, da bo vsem omogočen enak napredek. JNS dozdaj ni pokazal dobre volje za rešitev krize. Zato mora njegov upravni odbor dati ostavko in s tem omogočiti sporazumno in zadovoljivo rešitev vseh perečih vprašanj.

Pri volitvah je bil z malimi izjemami ponovno izvoljen stari odbor s predsednikom dr. Jankom Kostom na čelu.

V Zagrebu so imeli včeraj občni zbor Hrvatske sportne slege. Na zborovanju je bilo zastopanih 211 klubov. Vest, da so se njihovemu gibanju pridružili polnoštevilni tudi slovenski klubi, so zborovalci sprejeli z največjim navdušenjem in je prišlo do pravih manifestacij. Tudi na tem zborovanju so sestavili spomenico, ki predvideva ustanovitev hrvatskega nogometnega saveza.

V znamenju sporazuma med Hrvati in Slovenci je bila tudi včerajšnja medmestna tekma med Zagrebom in Ljubljano. Na igrišču Primorja je bilo zaradi istočasne letalske prireditve komaj 500 gledalcev. Zagrebčani niso nastopili v najmočnejši sestavi in so zato doživeli od domačih hud poraz. Domače moštvo je v celoti sestavljala ligaska enajsterica SK Ljubljane. Ljubljancani so nudili izvrstno igro in so zaslužno zmagali s 5:0 (2:0).

V plavalnem srečanju med Nemčijo in Anglijo je zmagala prva s 65:35 točkam. Nemci so bili zlasti boljši v moških točkah, Angleži pa v ženskih.

V domačem skednju zgorel

Tragična smrt 18 letnega posestnikovega sina Cirila Hrena

Ljubljana, 7. avgusta

Na Verdu pri Vrhniki se je pripetila danes ponoči huda nesreča, ki je zahtevala tudi človeško žrtev. Gasilska četa Verd je priredila včeraj veseličo, na katero so prišli domačini in na ljudje iz okolice. Ko se je vrvenje na veseličnem prostoru po polnoči nagibalo že h kraju in so se ljudje že razhajali, se je na vasi nenakrat oglašil klic: »Gori! Gori! je skedenj Hrenove — po domače Kernečeve domačije tik vaše poti. Gasilci, ki so bili še na veseličnem prostoru, so odhiteli do gasilnega doma, kjer so pograbili gasilsko orodje in vpregli brzgalno, nakar so odhiteli do gorečega skednja. Takoj za njimi so bili na mestu z motoriko tudi gasilci z Vrhnike in Stare Vrhnike, ki so nemudoma pričeli pomagati domačim gasilcem. V plamenih je bil že ves skedenj, v katerem je bila nalaščena slama, seno in drugo, pod njim pa so bili shranjeni vozovi, poljedelski stroji in razno orodje. Poleg je bila tudi skladovnica drv in butar. Gasilec so sploščata nagajale cevi, kasneje pa so motoriko delovale odlično in so pogasili požar in razmetali goreče tramovje že okrog pol treh.

Intend še se je zvedelo za drugo večjo nesrečo, ki je povzročila še večjo žalost. Na skednju sta namreč spala domača sinova Tomaž in Ciril. Ker sta bila trudna, sta kmalu trdno zaspala, vendar se je starejši Tomaž kmalu po polnoči zbudil, ker mu je zasrdel dim. V hipu je bil pokonci in že je videl vse okrog žareče plamene. Ves vrtoglav od dima in strahu je hitro skočil

k mlajšemu bratu in ga skušal zbuditi. Tudi ga je hotel potegniti za noge k vratom skednja, da bi se spustil po lestvi na tla. V naslednjem hipu pa se je zrušilo nanj tramovje in je sam zgrmel na tla, dočim je mlajši Ciril ostal med gorečim tramovjem in senom.

Požrtvovalni gasilci so prebrskali vse pogorišče in so šele po daljšem iskanju našli med tramovjem in tlečim senom popolnoma zgorelo truplo nesrečnega, komaj 18-letnega Cirila. Truplo so kasneje položili v krsto in na mrtvaški oder v domači hiši, ki po požaru ni bila prizadeta.

Kako je ogenj nastal, še ni ugotovljeno. Na pogorišču so že ponoči prišli orožniki z Vrhnike, ki so takoj uvedli preiskavo. Zdi se, da je nekdo zanetil ogenj po ne previdnosti, ko je vrget proti skednju goreč cigaretni ogorok. Ni pa tudi izključeno, da je bil ogenj podtaljen in da ga je zanetila zlobna roka. Gnotna škoda še ni ugotovljena, je pa gotovo velika, ker je poleg gospodarskega posestva pogorelo domačo tudi vse orodje, vozovi in poljedelski stroji. Živina je bila rešena, ker je pravočasno spustil iz hleva najstarejši domači sin France, ki je spal z materjo Marijo v hiši. Njega so klici na pomoč še pravočasno zbudili, takoj se je zavedel nevarnosti in hitel v hlev.

Pri reševanju samega sebe iz gorečega skednja se je močno opeknel po životu in po rokah tudi domači sin Tomaž, ki je moral zjutraj na zdravljenje v bolnico.

Jesenice eno najdražjih mest v državi

Draginja tare malo obrtnike, namočence in delavce

Jesenice, 6. avgusta

Draginja neprestano narašča. Dana za dnem se dvigajo cene potrebščin, ki so potrebne v vsakem gospodinjstvu in gospodarstvu. Tovarniška zaloga živil »Kastla« je sicer močno zavrta naraščanje cen najvažnejših življenjskih potrebščin. Ne more pa nazadovati tisti, ki drugih potrebščin, ki jih sam nima v zalogi.

Dognemo je, da sta Split in Ljubljana najdražja mesta v državi. Vendar pa so v Ljubljani gotovi predmeti znatno cenejši kot na Jesenicah, na Bledu in drugih letovističnih krajih.

Na Jesenicah se v pogledu draginje močno čuti bližina Bledu in državnih mest. Cene najvažnejših življenjskih potrebščin se uravnava po cenah, ki so običajne v visoki letovistični sezoni na Bledu in po cenah obrobni krajeve sosednih držav z močnejšo valuto, v katerih je življenjski standard znatno višji kakor pri nas.

Namočenci, delavci in mali obrtniki, ki žive od dnevnega tedenskega ali mesečnega plačila, z veliko težavo plačajo v bodočnost. Zakonec in samci, ki nimajo otrok, se že nekam prebijajo skozi, če lažje zakonec brez otrok, ako sta obe zaposlena, zelo težko pa se prebijajo skozi življenje one družine, ki štejejo po 5 do 10 otrok. Zasluzek mož in očetov komaj zadostuje za živila, kaj šele za obutev, obleko, perilo, kurivo, za šolske potrebščine, časopise in skromno razvedrilo.

Draginja se najhuje občuti v času velike sezone in v času, ko je predavalstvo navezavano na nakup uvoženega živila, polj-

skih pridevkov in zelenjave. To predstavljajo najhujši problem industrijskega kraja. Kraj je gosto naseljen. Plodne zemlje je tu malo. Delavci in namočenci imajo poleg hile mašine vrtnice za zelenjavo. Vse drugo morajo kupiti po cenah, ki so v bližnjih letovističnih občinah. Cene češnjam so se gibale od 6 do 12 din za kg, marelicam od 8 do 10 din za kg, hruške in jabolka so bile po 4 do 8 din, cene novemu krompiru pa od 2 do 3 din kg.

Na jugu in v sredini države, kjer je industrija še v povojih in kjer so bogate žitne poljane, tam delavci in namočenci lažje živijo kot v naših krajih. Pred kratkim je nek tujakinja družina prešla iz Kragujevca cel zaboj lepih marelic po 1.50 din za kg. Na Jesenicah pa se je v istem času prodajalo slabše blago po 10 din za kg. Oni dan je neki strokovni delavec z juga dobil v neki tovarni delo, za katerega mu je bil določen prav čeden zaslužek. V nekaj dneh je ta delavec odpradel službo, češ da pri tej dragini ne more izhajati in da doma z manjšo plačo lažje izhaja kot tu in je šel z družino nazaj v Bosno zlato.

Velike nevednosti so tudi s preskrbo z mlekom. Stranke, ki prejemaajo mleko od domačih in okoljskih kmetov, dobijo dobro blago. Stranke, ki pa jemljejo mleko po prekupčevalcih, pa prejemaajo včasih tako razredčeno mleko, da mleko lahko na štetičku celo uro vre, ne da bi kipele.

Kljub solidnemu življenju in pospeševanju delu pa velike namočenske in delavske družine vedno bolj bredejo v do-

gove. Življenje zahteva od nameščence in delavca vedno nove zahteve in naloge. Če se hoče obrniti na svojem mestu, potem mora imeti knjige in časopise in biti član raznih društev. Če hoče vzdržati tempo dela, prenašati dim, prah in sopro, mora imeti primerno hrano in razvedrilo, potem mora iti na izlet v svežo in čisto okolico, ker vendar ne moreš živ v zemljo. To se predvsem tiče državnih nameščencev.

Čeprav je radovljjski srez brez dvoma najdražji v državi, se ti kraji nahajajo še vedno v tretjem druginjskem razredu, kar je državnim nameščencem blajvočim v tem srezu v veliko škodo.

Na gotovih mestih se je o tem že veliko govorilo in pisalo, toda pozitivnega se ni naprtilo ničesar. To vprašanje se odlašja iz dneva na dan, ker oni, ki imajo največjo besedo, sami niso osebno prizadeti.

Skrajni čas je, da se za državne nameščence, ki službujejo v industrijskih krajih, v letovističnih in v bližini državnih meja, nekaj stori, da ne bodo hodili zagrenjeni, kakor sence okoli.

Državnim nameščencem, ki žive v mestih, uvrščenih v višje druginjske razrede, lahko solajo otroke v svojem šolskem okolju, kar jim je polovico ceneje, kakor njihovim tovarišem, ki morajo pošiljati otroke študirat v mesta. Tudi v mestih se lažje najde kaka možnost postranskega zaslužka, kar je na deželi skoraj izključeno, ker ni skoraj nobenega službenega mesta in zato tudi nobenih možnosti posredovanja v zasebnih zadevah, ki bi bila njim v prilog. Državnim nameščencem, ki je premeščen iz mesta na deželo, je v marsičem prikrajšan. Zato ni čudno, da se smatra, da je bil kazensko premeščen iz mesta v industrijske kraje in letovišča, kjer je vse veliko dražje.

Železnica

KOLENDAR
Danes: Ponedeljek, 7. avgusta katoličani: Kajetan

DANASNJE PRIREDITVE
Kino Matica: Žene v okovih
Kino Union: Maria princesa
Kino Sloga: Marika
Kino Siska: Alarm
Kino Moste: Trije artiljerji v penzionatu

DEŽURNE LEKARNE
Danes: Mr. Bakarič, Sv. Jakoba trg 9, Ravor, Miklošičeva cesta 20. Murmayer, Sv. Petra cesta 78.

Ozpod sita

V Ljubljani imamo že res i časa navado, da mestna občina v vročini dnevi skropi prašne ceste. To zelo slovesno delo opravljajo škropilni avtomobili in zdne čase tudi nalašč v to svrhu preurejen voz električne cestne železnice. Vse te naprave so seveda določene samo za škropljenje cest, vendar se jim mimogrede priplati in to žal zelo pogosto, da te na lepem oplazi puh cestnega prahu in takoj nato še curek roke. Ze bežen pogled na obleko ti ustvari razpoloženje, ki ga tukaj ni treba posebej pojasnjevati.

Ni namen teh vrstic ugotavljanju, če ima delavec, ki uravnava curek vode, pri sedenju namestitvi pravo mesto na vozu, ker ne vidi, kam vda pada, temveč hoteli bi opozoriti na okolnost, da bi mnogo teh nevednosti odpadlo, če bi ti vozovi dajali pri svojem delu primerne signale. Ako peje škropilni avto, daje signal s hupo in če peje škropilni voz cestne železnice, daje signal z zvoncec. Vsi ti signali so pa isti, kakor jih uporabljajo navadni tovorni avtomobili ali običajni vozovi cestne železnice. Na take signale se peči umikajo, če jim voz pelje za hrbtom, samo z vozne poti ali s tirov. Škropilni vozovi pa zahtevajo več umikanja. Zato dajte tem vozovom posebne signale, ki bodo občinstvo opozorili, da pride vodni curek, in peči se bodo pravočasno umikali, a škropilni voz bo imel prostor, da bo lahko cesto v vsej širini enakomerno škropil.

Gasilski kongres v Ljubljani

Ljubljana, 7. avgusta

Človeka danes nesreča in neugoda, ki mu ogroža življenje in imetke, že sama vse bolj opozarja, da se jih ubrani, se jim pravočasno izogne ali vsaj ublaži njih pogubni učinek. Z napredujočo omiko bi bilo pričakovati tudi večjo varnost, spokojstva in udobnost, vendar pa opažamo, da je silni razvoj tehnike tudi povečal nevarnosti, ki povzročajo poplah in nespokojstvo. Če je bil človek nekdanj skoro brez moči proti elementarnim nesrečam, se jim danes krepko upira. Gasilski kongres v Ljubljani v dneih 13, 14. in 15. avgusta ima prav v tem bitno svojo nalogo, da človeka opogumi, uspešni in mu vepi zavest varnosti, da je tudi proti slepi usodi mogoč uspešen boj. Največja nevarnost ni v nesreči sami, ampak mnogokrat v nevednosti. Zato si gasilstvo prizadeva, da s splošno in strokovno izobrazbo svojega članstva razširi spoznavanje nesreč in da preizkusi najboljše načine za obrambo. Gasilsko stroko danes znanstveno proučuje že lepo vrsto svetovnih učenjakov in ustanov. Gasilski kongresi ugotavljajo obdobja napredka v vseh smerih in vzbujajo zanimanje najvišjih slojev naroda za ml. se organizirane obrambe proti vsem pogubnim nevarnostim, ki ogrožajo človeka v njegovem delu in zbiranju. Zato ljubljanski gasilski kongres zasluži, da ga z vsem razumevanjem podpro vsi sloji in vse kulturne, gospodarske in politične celice našega naroda!

Prodajni prostori za gasilski kongres bodo na Stadionu in ne zunaj Stadiona, kakor je bilo pomotoma objavljeno. Številni kongresi mednarodnega značaja na reprezentančnem stadionu nujno zahtevajo enotno obliko prodajnih lon. Načrt enotnega prenosljivega paviljona je vsakomur interesen v prisrčni oddajo prostorov na razpolago. Prisrčljivi paviljoni se bodo lahko uporabljali ob vseh podobnih prilikah. Pavilj

DNEVNE VESTI

— Nove kovance dobimo. V državni kovnici so pripravili in deloma že odposlali podružnicam Narodne banke nove kovance po 50 in 20 din ter drobci po 2 din in 50 par, 25 par in 10 par. Novi kovanci so mnogo prikladnejši za promet od starih. Iz tehničnih razlogov pridejo zaenkrat v promet samo kovanci po 50 in 20 din ter drobci po 2 in 50 par. Narodna banka je ukrenila vse potrebno, da pridejo novi kovanci v promet z 20. avgustom istočasno po vsej državi. Sledi so pripeljali v Ljubljano 6 vagonov novih kovancev, ki jih je sprejela podružnica Narodne banke, da jih bo imela dovolj v zalogi. Stari kovanci bodo vzetli iz prometa. Srebrne kovance po 50 in 20 din morajo sprejemati kot zakonito plačilno sredstvo vse državne, banovinske in občinske blagajne v neomejeni količini, zasebniki pa do zneska 1000 din v enem plačilu, drobci po 2 din in 50 par pa vse državne, banovinske in občinske blagajne do 2000 din odtodno 1200 din, zasebniki pa do 500 odtodno 100 din. Novi kovanci bodo v zavrtih po 400 komadov po 50 din, po 1000 komadov po 20 din in po 2000 po 50 par. Istočasno ko pridejo v promet novi kovanci, se bodo jeli jemati iz prometa stari kovanci po 50 in 20 din ter drobci po 2, 1 in 0,50 din. Kovanci po 50 din se bodo jemali iz prometa skozi 6 mesecev, oni po 20 din 2 in 0,50 din pa eno leto.

— Minimalna odškodnina za delo vajenec. Ministrstvo za trgovino in industrijo je poslalo trgovskim, industrijskim in obrtnim zbornicam v pregled načrt uredb o minimalni odškodnini za delo vajencev. Prav tako jim je predložilo načrt uredb, po kateri naj bi dobili delojemalci v primeru odpovedi na razpolago dovolj časa, da si poiščejo drugo službo. Medtem bi dobivali svojo plačo neskrbano. Zbornice so bile pozvane, naj o obeh načrtih podajo svoje mnenje.

— Novo vodstvo nemškega »Kulturbund«. Na večerjani izredni skupščini švabsko-nemške prosvetne zveze »Kulturbund« v Novem Sadu je bil izvoljen za predsednika dr. Jožef Janko, odvetniški pravnik iz Petrovgrada. Do te izredne skupščine je prišlo na podlagi sporazuma med prvaki nemške manjšine dr. Keksom, dr. Kraftom, dr. Awenderjem in dr. Moserjem. V borbi za vodstvo Kulturbunda so zmagali mlajši člani. Dosedanji predsednik Kulturbunda dr. Keks je z ostalimi člani vodstva odstopil, zaradi česar je bila sklicana izredna skupščina, ki pa je trajala samo 10 minut, ker so bila vsa druga vprašanja rešena že na predkonferenci.

— Zagrebški inženir dobil prvo nagrado za načrte regulacije Celja. V Celju je bil razpisana natečaj za idejne osnutke regulacije mesta. Razpisane so bile nagrade, in sicer prva in druga po 20.000 din, za ostale pa manjši zneski. Prvo nagrado je dobil zagrebški inženir Jamnicki. Nagrado so mu zvišali na 25.000 din. Druga nagrada sploh ni bila podeljena, tretjo nagrado sta dobila ing. Drago Umek iz Celja in ing. Sever iz Ljubljane. Dva idejna osnutka sta bila odkupljena po 4500 din, eden pa za 3000 din.

— Slovaški študentje v Zagrebu. Včeraj se je mudila v Zagrebu večja skupina slovaških študentov in študentk iz Bratislave, z vseh fakultet bratislavske univerze. V Zagreb so prispeli s Sušaka. V Jugoslavijo so prispeli iz Bolgarije in ogledali so si Niš, Beograd, Sarajevo, Dubrovnik, Split, Sušak in zdaj se Zagreb. Ekskurzijo so priredili člani slovaško-jugoslovske akademске lige in bolgarskega krožka.

»HERMES« enoletni trgovski tečaj — Maribor. Zrinjskega trg 1, sprejema dnevno prijave. Praktičen strokovni trgovski pouk. Nizka šolnina. Zahtevajte brezplačne prospekte!

— K vesti o novi avtobusni progi Ljubljana — Banjaluka — Sarajevo, katero je baje uvedlo avtopodjetje Ljubljana Ekspres sporoča izletna pisarna M. Okorn, da je priredila izletne vožnje v Banjaluko, Sarajevo, Dubrovnik in Cetinje in ob tej priliki so videli avtobuse v Bosni in Dalmaciji, ne gre pa za kakšno redno progo. — Trgovinski minister o gospodarski pogodbi z Italijo. Trgovinski minister Jevrem Tomić je dal beograjskim novinarjem daljšo izjavo o uspehih četrtega zasedanja stalnega italijansko-jugoslovskega gospodarskega odbora. Najvažnejši je protokol o delu in sklepih odbora. Protokol se nanaša na nov načrt izmenjave blaga med obema državama. Gre za povečanje italijanskih uvoznih kontingentov za naše blago. Dosedanja vrednost kontingentov za jugoslovske blago v znesku 258 milijonov lir naj se poveča na blizu 400 milijonov ali okroglo za 60%. Ta načrt se bo seveda lahko uresničil, v kolikor bo to dopuščal plačilni promet in stanje italijanskega tržišča. Povečanje kontingentov obsega v glavnem naše tipične izvozne proizvode. Kontingent za živinske proizvode se je povečal na 85 milijonov lir, za les na 132 milijonov, za žito na 90 milijonov itd. Gospodarsko sodelovanje med Jugoslavijo in Italijo, postavljeno že prej na solidne temelje, bo prišlo zdaj še bolj do izraza.

— Važno za zdravstvo, ki hočejo v javno službo. Minister socialne politike in narodnega zdravja je izdal uredbi o zdravniški službi na kmetih. Mnogi naši kraji in okrajši še nimajo zdravnikov, zlasti v južnih krajih države. Zato je minister socialne politike in narodnega zdravja pripravil osnutek zakona o zdravniški službi na kmetih. Po ministerstvi uredbi bo moral vsak zdravnik, ki hoče stopiti v javno službo, služiti dve leti na kmetih v zdravstvenih občinah, zdravstvenih stanicah ali zdravstvenih zadrukah v službi urada za zavarovanje delavcev ali drugih ustanov zdravstvene službe v manjših mestih in vaseh. Služba na kmetih bo obvezna za vsakega zdravnika, ki bo hotel biti sprejet v javno službo. Mladi zdravniki bodo sprejeti v službo kot uradniški pripravniki v državni in banovinski službi.

— Uradna ocena letošnje žetve. Uradna ocena letošnje pridelke žita je bila objavljena sicer nekoliko pozno, vendar je bolj pozneje kakor sploh ne. Vardarska banovina je pridelala 25.950 vagonov pšenice (lani 22.639), v vrbski 13.059 (lani 10.775), v dravski 7.439 (7.380), v drinski 26.059 (25.207), dunavski 123.631 (lani 158.112) zetski 6.848 (5.372), moravski 27.167 (25.236), primorski 4547 (3599), savski 42.053 (43.906) in pod upravo Beograda 557 (763). Skupno je bilo pridelane letošnje pšenice po uradni cenitvi 282.342 vagonov, a lani 302.993 vagonov. Letos je bilo okrog 74.000 ha več posejane površine.

ne. V dunavski banovini, kjer pridelamo največ pšenice, je bil letos okrog 20% manjši pridelek kakor lani.

— Hrvatski planinci ve Kamniških planinah. Matica hrvatskih planinskih društev priredi od 13. do 15. t. m. izlet hrvatskih planincev v Kamniške planine.

— Vpisovanje v državno strokovno šolo za sestre-negovalke v zavodu za zaščito mater in dece v Ljubljani je samo še do 15. avgusta t. l. Starost 18 do 20 let. Sprejme se v drugi oddelki šole izjemno 10 gojenk, ki so dovršile ljudsko šolo s prav dobrim uspehom. Natančne informacije v zavodu za zaščito dece (Dežji dom kraljice Marije) v dopoldanskih urah.

— V Nemčiji zaposlenih 15.000 delavcev iz naše države. V Nemčiji je zaposlenih letos pri sezonskih kmetijskih delih mnogo poljskih delavcev iz raznih držav. Največ jih je iz Slovaške (40.000) in Italije (437.000), a že na tretjem mestu je naša država, ki je poslala v Nemčijo 15.000 poljskih delavcev, Madžarskih delavcev je zaposlenih v Nemčiji 12.000, bolgarskih 5.000 in holandskih 4.000. V nemški industriji je pa zdaj skupno zaposlenih 22 milijonov delavcev in nameščencev.

— Naša mesna industrija bo izvažala mesne konzerve v Francijo. Prejšnje čase je zalagala francoski trg z mesnimi izdelki v veliki meri češka mesna industrija, ki pa je Češka in Moravska prišla pod nemški protektorat, je češka industrija mesnih izdelkov našla dovolj odjemalcev v Nemčiji. Tako je Francija ostala brez dobaviteljev mesnih konzerv. Zato napovedujejo, da bo naša industrija začela zalagati francoski trg z mesnimi izdelki.

— Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo večina jasno in toplo vreme. Včeraj je deževalo v Ljubljani. Najvišja temperatura je znašala večeraj v Beogradu, Sarajevu in Kumboru, 37, v Dubrovniku 36, v Splitu 33, v Zagrebu 31, v Mariboru 30,3, na Rabu 30, na Visu 29, in v Ljubljani 26 stopinj. Davi je kazal barometer v Ljubljani 763,7, temperatura je znašala 13,4.

— Napadi in pretepi. 29letnega zidarja Franceta Pengova s Črnuče so sredi napadli v Podgorici delavci in ga z boksaljem obdelali po životu in glavi. — Avtoakcija Karla Znidarja so nekeje v okolici napadli pijani ponočnjaki in ga ranili z nožem po životu. — Pekovski pomočnik Viljema Žilca je sredi noči napadel na Cankarjevem nabrežju in mu prizadel več poškodb s palico in nekaj ran z nožem. — Nemalo razočaranje je doživljal trgovski vajenec Miloš Gjurasković. Ko je šel včeraj zarana z neko družbo po Sv. Petra cesti proti mestu, je srečal tam planega kolesarja. Ta ga je prosil, naj mu za trenutek drži kolo, kar je Gjurasković rad storil. V naslednjem trenutku pa je planec pobesnel, zgrabil Gjuraskovića za rame in ga jel s sesalko udarjati po glavi. Poškodoval ga je tako hudo, da se je moral Gjurasković zateči v bolnico.

— Pero Kopp preneha. Tudi Ljubljanačanom znani rokoborec Pero Kopp, ki ga toliko let ni mogel premagati noben svetovni prvak v rokoborbi, je bil končno v soboto zvečer v Zagrebu prenehan. Premagal ga je zamorec Ali ben Abdu in s tem je dobil zamorec razpisano veliko nagrado Zagreba.

— Iz strahu pred sušo v smrt. 75letni Stevan Radović iz Zablja na Hrvaškem se je obesil. Čuden je bil nagib njegovega samomora. Mož je bil zadnje čase zelo potrt, ker se je bal, da mu bo suša uničila vso letino.

— Če sta dva zaljubljena v eno dekle. V Crepaju v Banatu je prišlo v petek do strašnega krvoprelitja. 20letni Stojan Pešić in 22letni Kamenko Vasić sta bila zaljubljena v isto dekle. V petek sta se srečala v neki gostilni, kjer sta se sprla. Pešić je z nožem prerezal svojemu tekmečku žilo odvodnico. Vasić je imel še toliko moči, da je pograbil nož in zabodel Pešića v želodec. Oba sta izdihnila, še preden so jima mogli nuditi zdravniško pomoč. — Z veslom ga je ubil. V petek popoldne se je kopal v Karlovcu Franjo Radatović. Med plavanjem se je oprijel čolna, v katerem je sedel Mijo Vrbanc. Zato sta se sprla. Ko sta prišla iz vode, sta se pa stela in Vrbanc je tako močno udaril Radatovića z veslom po glavi, da mu je razklal lobanjo. Ponoči je Radatović umrl. — Samomor 80letne kmetice. V Pušči pri Zagrebu se je zastrupila z octovo ki, slino 80letna kmetica Bata Šinko. Včeraj zjutraj so jo našli na stanovanju njenega gospodarja Bernardića mrtvo. V smrt je šla zaradi bolezni, ki jo je mučila že več let.

Iz Ljubljane

— Iz Cena kuriva na kmetičnem trgu. Zadnje čase se meščani zanimajo za nekoliko bolj za kurivo na kmetičnem trgu — na Gradnovem nabrežju — ker se boje po dražje pred zimo in ker se že zalagajo precej z drvmi za zimsko meseco. Bukova drva so se v resnici nekoliko podražila čez poletje. Ob koncu pomladi so bila precej poceni, kar je sezonski pojav; prodajali so jih po 75 din kub m. Ljudje se najbolj zalagajo z drvmi jeseni, navadno že prve jesenske meseca, in zgodnje pomladne meseca, ko že porabijo zimске zaloge. Pred poletjem pa nastane mrtvilo in drva so pocene. To velja seveda predvsem za kmetični trg, kjer se cene še najbolj ravna po potrebi in povpraševanju, medtem ko trgovci s kurivom, skušajo obdržati vse leto čim bolj stalno ceno. Zdaj so na kmetičnem trgu za kurivo bukova drva po 80 do 85 din kub m. Trg je precej dobro založen vsak dan. Drva so po večini suha.

— Iz Obnavljanje hiš. V Gosposki ulici so postavili zidarije oder ob vogalih dvonadstropni hiši, ki ima vhod v Zidovski stezi. Hišo, katere zunanost je bila prav potrebna olepšanja, bodo prepletkali od vrha do tal. Na novo prepletkavajo tudi dve hiši na Hribarjevem nabrežju in Ceretovo hišo v Wolfovi ulici. Zelo potrebne prepletkanje bi bile tudi nekatere hiše na Cankarjevem in na Hribarjevem nabrežju pri Čevljarskem mostu.

— Iz Preselitve. Zavarovalnica »Jugoslavija« se je preselila iz sedanjih prostorov na Tyrševi cesti 15 v svojo palačo na Aleksandrovi cesti 11, nasproti opernega gledališča.

— Iz Kolesa krajevo. Na policijski dan za dnevno prijavljajo tatvine koles, ki se bodo ponavljale menda navzlic vsem mogočim varnostnim ukrepom, kajti z ukradenimi kolesi gre dobro kupčija tako po mestih kakor po deželi. Na Vodnikov cesti v šiški je bilo ukradeno 1400 din vredno kolo znamke »Toni« Rudolfa Zdenca in sicer izpred hiše št. 30. — Na Vitiu je nekdo odpeljal kolo znamke »Puch« s tov.

število 85.289 Antonu Gricarju. Moško kolo znamke »Phänomon« je bilo ukradeno Josipu Petercu izpred Verovškove trgovine na Tyrševi cesti. Kolo je vredno 1200 din. — Kolo enake znamke, skoro popolnoma novo, je bilo odpeljano pekovski pomočniku Francu Korencu izpred glavnega kolodvora. Miheliču Ivanu je nekdo ukradel 600 din vredno kolo znamke »Age« izpred neke gostilne na Vodovodni cesti. Balantiču Jožetu pa je nekdo odpeljal 2000 din vredno kolo znamke »Brennabor« izpred Verovškove trgovine na Tyrševi cesti.

Iz Kranja

— Gradbena delavnost v našem mestu je letos v primeri s prejšnjimi sezonami skoraj popolnoma zastala. Tovarne, ki so zidale vsa leta in večale svoje objekte ter prizidavale nove, so na vsej črti odpovedale, kar je predvsem posledica težke pri nabavi deviz, ki jih je zagrešil bivši priznani gospodarstvenik dr. Milan Stojadinović neslavnega spomina. Kranjski gospodarstveniki mu bodo vseeno ohranili večer spomin, ker je le marsikomu pomagal na uoge; posebne javne hvaležnosti pa mu dandanes ne izkazuje nihče več, kar se pravi po naše: nevaležnost je plačilo sveta! — V mestu se gradi na novo le nekaj posameznih stavb in sicer gradi tovarnar Prah na bivši šindlerjevi parceli lično večstanovanjsko vilo, trgovec Rabič pa ob Jezerski cesti. Vsa ostala stavbena dela se omejujejo predvsem na adaptacije, kjer moramo omeniti nove trgovske lokale v Pučnikovi in Kandučevi hiši, ki bodo gotovo v okras mesta, in pa na dovršitvena dela že lansko leto pričeti poslopji. Velika stanovanjska hiša Pokojinskega zavoda bo v kratkem dovršena, tako da se vselitve strank predvideva že za oktober. Po poročilih iz privatnih virov je baje polovica teh novih stanovanj — celo poslopje jih šteje kar 36 — že oddanih. Večina Kranjčan je sicer mnenja, da tako velikanska stanovanjska hiša ne spada na to mesto in da bi se okoliški veliko bolje prilagajalo več manjših poslopji, hvaljevali pa moramo biti vseeno uvidenosti vodstva Pokojinskega zavoda, ki bo s tolikimi novimi stanovanji omogočilo, da se marsikdo izseli iz zatohlih in običajno nehigijeničnih uličnih stanovanj, za katere se je moralo poleg vseh nedostatkov — ravno vsled pomanjkanja stanovanj — plačevati še neverjetno visoke najemnine, ker gotovi hišni lastniki izrabljajo to stanje že leta in leta na veliko finančno in zdravstveno škodo najemnikov.

— Preložitev nedeljske tombole je iz zvala v Kranju dosti vroče krvi precej neupravičeno, ker pač nihče ni mogel misliti, da bo po dopoldanskem nalivu po-

Razkošen in vsebinsko zelo vesel film iz habsburških dvornih krogov. — Mladost princeze Sisi, poznejše cesarice Elizabete V gl. vlogah: Traudi Stark, Hansi Knoteck, Paul Hörbiger in drugi.

MALA PRINCESA

KINO UNION — TEL. št. 22-21
Predstave ob 16., 19. in 21. uri

ZENE V OKOVH

Pretrpetljiva snov — zgodba deklet, ki propadajo za kaznivimi zidovi

KINO SLOGA — TELEFON 27-30
Danes poslednjič

MARIKA

V glavni vlogi Franciška Gaal

vsem tozadevnim prepisom. Derby se bo vršil 15. avgusta, istega dne bo na sporedu tudi še 6 dirk, poleg tega dne pa se bodo vršile dirke že v nedeljo 13. avgusta, ko je na sporedu 9 dirk. Dirke se bodo tedaj vršile dva dni in bodo nudile prijateljem konjskega športa lep užitek. Zveze z vlaki so zelo ugodne od vseh strani, iz Maribora vozijo tudi nedeljski avtobusi. Za vožnjo z železnico je zaprosena polovična vozina. Posetite lepo Priekijo z lepimi vinogradnimi griči, kjer bodo spoznali njene naravne lepote ter se ohladili s pravim ljutomerskim vinom!

ŠAH

— Skupščina Jugoslovske šahovske zveze. Včeraj je bila v Zagrebu zelo dobro obiskana letna skupščina Jugoslovske šahovske zveze. Zastopanih je bilo 18 klubov s 333 glasovi. V preteklem poslovnom letu je pristopilo k zvezi 11 novih klubov. Zanimanje za šah je pri nas vedno večje. Izvoljena je bila nova uprava. Za predsednika je bil izvoljen zvončan Stojan Čirić, za drugega podpredsednika pa dr. Milan Vidmar iz Ljubljane. V upravnem odboru sta tudi dr. Miroslav Kasal in Slavko Osterc iz Ljubljane. Prihodnji nacionalni amaterski turnir se bo odigral leta 1940 v dveh skupinah po 14 do 16 tekmovalcev, in sicer bo igrala ena skupina v Borovu, druga pa v Celju. Einaše bo odigran v Celju v okviru proslave 20letnice celjskega šahovskega kluba. Če bi pa šahovski klub v Borovu ne pristal na ta sklep, bo odigran ves turnir v Celju.

Inserirajte v »Sl. Narodu«!

MALIOGLASI

Beseda 50 par, davek posebej. Prekliti, izjave beseda Din 1.— davek posebej.

Za pismene odgovore glede malih oglasov je treba priložiti znamko. — Popustov za male oglase ne priznamo.

PRODAM

IZRABITE PRILIKO!

Partija prvovrstnih šivalnih strojev, otroških vozičkov, prav poceni napravljeni pri

»PROMET«

(nasproti križanske cerkve, (Rabljenjem jemiemo v račun.) 2411

OREHOVA JEDRCA

Izpečena, domne najceneje v Medarni — Ljubljana Zidovska ul. 6. 36/7

TURISTI!

Predno odhajate na planine, ne pozabite si nabaviti fin cvetlični meo v Medarni — Ljubljana Zidovska ul. 6. 36/7

NAJBOLJŠO MEDICO

dobite v Medarni — Ljubljana Zidovska ul. 6. 36/7

MALINOVEC

pristen, naraven, s čistim sladkorjem vkuhan — se dobi na malo in veliko v lekarni dr. G. PICCOLI, Ljubljana, nasproti »Nebotičnika«.

PO PRIZNANO NIZKIH CENAH

si nabavite najboljše moške oblike perile in vsa praktična oblačila pri P. R. E. S. K. E. R. J. U. Ljubljana, Sv. Petra cesta 14 I I

NAJBOLJŠI TRBOVELJSKI

»PROMET«

orez pranu KOKA, SUHA DRVA

I. POGAČNIK

Bohorjeva 5 — telefon 20-5

POHISTVO

Vsakovrstne stole že od 18 din dalje, vsa popravila, politram opreme. — Sprejem mirarskega pomočnika. — Zorman, Breg 14. 2422

POZOR!

Kupujem in prodajam rabljene čevlje in moške obleke. Klavžer — Vošnjakova 4. 2424

SLUŽBE

Beseda 50 par, davek posebej. Najmanjši znesek 8 Din

SOVERJA

dobrega vozača, sprejemem k tovrstnemu Diesell avtomobilu. Ponudbe na upravo Sl. Naroda pod »Samostojene«. 2423

ZAHVALA

Vsem, ki so ob prerani smrti mojega ljubljenežga moža, skrbnega očka, sina in brata, gospoda

VIKTORJA PERPERJA

krojaškega mojstra, bivšega družabnika trvdke Drago Schwab

sočustvovali z nami, nas prišli tolažiti, ga spremljali na njegovi zadnji poti ter obsuli njegov grob s cvetjem, izrekamo našo najiskrenejšo zahvalo.

Posebej se zahvaljujemo č. duhovščini, pevskemu društvu »Sava« za njegove v srce segajoče žalostinke, Sokolskemu društvu štepanja vas, nadalje Zlatorogovemu stegu skavtov v Ljubljani III. in č. sestram Marijanišča za posebno počastitev pokojnega.

Sv. maša zadušnica se bo darovala v torek 8. t. m. ob 8. uri zjutraj v cerkvi v štepanji vasi.

ZALUJOČA RODBINA PERPARJEVA

ZAHVALA

Vsem, ki so našo dobro mamo

Oblak Ivano roj. Skander

ob njeni smrti pokropili, ji poklonili toliko lepega cvetja ter jo v tako obilnem številu spremlili na njeni zadnji poti, bodi tem potom izrečena naša globoka zahvala.

Obenem se zahvaljujemo vsem, ki so nam ob bridki izgubi naše drage mame izrekli svoje sožalje.

Posebna zahvala gre tudi pevskemu zboru, ki je v slovo zapel v srce segajoče žalostinke.

Maša zadušnica se bo darovala v sredo 9. avgusta ob 7. uri v trnovski cerkvi v Ljubljani.

LJUBLJANA — VRHNIKA, dne 6. avgusta 1939.

ZALUJOČE RODBINE:

Mencinger, Dolenc, Debeljak, Oblak in Vrečar

Triumf sokolske misli na Viču

Lepa sokolska manifestacija — Razvitje prapora — Odličan nastop sokolstva in vojske pred 3000 gledalci

Vič, 7. avgusta
Tako veličastne narodne in sokolske manifestacije Vič še ni doživel, kakršna je bila v soboto in večeraj proslava društvene 30letnice Krasno slavje je poveljalo še le po vreme. Za svoj praznik je večina viskih hišnih posestnikov razobesila zastave, bilo pa jih je vmes tudi nekaj takih ki so demonstrativno zastave izkazali za zavesami ko je šla baklada po viskih ulicah Čast tistim našim idejnim nastopnikom ki se razobesili zastave in razsvetlil okna. S tem so najlepše pokazali svojo strnrost in ljubeznost. To velja posebno za nekatero hišo v Rožni dolini in v Novi vasi Dragi nam Vičani, bratstva vam hvala!

VELICASTNA BAKLADA

Ze mnogo pred 20 je bilo na vrtu Sokolskega doma kot v panju. Prva se je seveda zbrala mladina, da si uredi lampijončke in se pripravi za pohod po viskih ulicah. Kako veliko je bilo zanimanje za večerno slavje, je pokazala najlepše velika množica, ki se je zbrala pred Sokolskim domom in posebno še pred kraljevim spomenikom. Prišla je tudi godba Sokola I Tabor, ki je igrala veselo koračnico. Ko se je stemnilo so začele na oknih naših bratov in prijateljev svetilce in lampijončke. Nekateri hiše, posebno v Rožni dolini, so kar tekmovali med seboj, kdo bo lepše razsvetlil svoja okna. Krasno so bile iluminirane hiše Prebilova, Brodnikova, Jelčnikova, Borštnikova, sestre kumice Benčanove itd. Točno ob 20.30 je krenila baklada izpred Sokolskega doma z godbo Sokola I na čelu, za njo sta praporščaka nosila članski in naraščajski prapor, za praporoma so korakali člani in članice v kroju z zastopnikom župe br. Flegarijem in soustanoviteljem br. Bojanom. Drenikom in starostu br. Borštnikom na čelu, za članstvom se je uvrstil ženski in moški naraščaj, potem pa dolge kolone članstva v meščanski obleki z znakom. Vseh udeležencev v povorki je bilo nad 700. Povorka je obkrožila, ki je tvorilo špalir ob ulicah, navdušeno pozdravljalo. Na mnogih mestih so povorko zasuli tudi s cvetjem. Manifestanti so prepevali sokolske in narodne pesmi, in vzklíkali svojemu mlademu sokolskemu starejši Nj. Vel. kralju Petru II. in Jugoslaviji. V vzornem redu in disciplini je prišla povorka do hiše kumice sestre Slave Benčanove kjer sta ji godba in sokolski pevski zbor priredila pristojno podoknico. Uvodoma je godba zaigrala Triskoro koračnico, potem je sokolski pevski zbor čustveno in ubrano zapel pod takirko br. Albin Lajovic Juvancovo »Spomin na zimski večer, lpučevu smel sem ljubi dve« in Aljaževu »Slov na dan«. Zbrana množica je priredila kumici navdušene ovacije, ki so dolgo niso polegale. Godba Sokola I je zatem zaigrala Svajgerjev večer narodnih pesmi, medtem pa je odšla na stanovanje kumice deputacija državne uprave, da jo pozdravi in se ji zahvali za prejem kumstva dečjemu praporu. Starosta br. Pavle Borštnik se ji je zahvalil v lepih besedah za njeno poštrevno in nesebično delo in jo prosil, da ostanje tudi v naprej zvesta viskemu Sokolu. Vidno ginjena se je zahvalila sestra kumica za prelepo podoknico in obljubila, da bo ostala zvesta sokolski ideji in viskemu Sokolu. Po podoknici je krenila povorka dalje po Rožni dolini in skozi Novo vas do kraljevega spomenika. Med povorko so žvignale visoko v nebo rakete in pokale bombe, posebno se je izkazala vrta narodna družina Pirmatova, ki nam je priredila tako lep pozdrav pri njihovi hiši. Ze med povorko je bil zaigran pred cerkvijo na Rožniku kres, ki so v njem tekali zaigrali baklo in jo potem v izmenem tek prenesli do kraljevega spomenika. Pred spomenikom se je zbrala tisočgla množica, ki je pričakovala stafeto v dobrih desetih minutah je bil zadnji tekač pri spomeniku. Izročil je plamenico br. načelniku Nahliku, ki je z njo prižgal obe žari. Godba je zaigrala žalni koral, potem pa so pevci zapeli Venturinijevo žalostinko. Krasna pietetna svečanost je napravila na množico zelo globok vtis. Občinstvo je nato prižgalo pred spomenikom svetilce in se v najlepšem redu razšlo.

SPOMINSKA SVEČANOST NA POKOPALIŠČU

Ob 11. dopoldne je bila na viskem pokopališču lepa pietetna svečanost v spomin pokojnih bratov in sester, ki so tekli 30 let za večno zapustili viske sokolske vrste. S članskim in naraščajskim praporom je odšla močna deputacija na pokopališče. Pred velikim križem je sokolski pevski zbor najprej zapel Venturinijevo

žalostinko, brat starosta Borštnik se je v pietetnih besedah spomnil vseh umrlih, na kar je bil položen pred križ velik venec z državno trobojnico. Sokolska prapora sta se poklonila spomenu umrlih bratov in sester, posebej pa so bratje in sestre počastili še grobova prvega načelnika br. Slavka Novaka in nedavno umrlega rojaka staroste br. Toneta Križnika kamor so njegovi prijatelji položili lep venec.

PRIBOD IN POZDRAV VOJSKE

Popoldne je bil Vič podeden sokolskemu taboru. Iz vseh strani so prihajale sokolske čete v kroju in s prapori, da povečajo naš jubilej. Naivečje zanimanje je vladalo seveda za sprejem naše hrbte vojske, ki je prišla z godbo Sokola I iz vojašnice vojvode Mišića na Taboru po glavnih ulicah na Vič do Sokolskega doma, kjer jo je ob 15. pričakovala tisočgla množica sokolstva in občinstva. Naši junaški vojski je priredil nacionalni sokolski Vič navdušen sprejem. Častniki in vojski — naši vrlj planinci — so bili zasuti od cvetja in navdušeno pozdravljeni. Ob 15.30 je prišel pred Sokolski dom zastopnik komandanta divizije podpolkovnik Radojko Vič. Ko je pregledal častno četo in jo pozdravil »Pomozi Bog, junaci!« se je obrnil še do sokolskih čet, ki so stale v špalirju in jih pozdravil s sokolskim »Zdravo«. Tudi sokolstvo mu je krepko odzdravilo s trikratnim »Zdravo«.

RAZVITJE DEČJEGA PRAPORA

Po navdušenem sprejemu se je pričel svečani akt razvitja prapora na odr pred sokolskim domom. Okrog odr so se zbrali sokolski prapori 19 po številu, da sprejmejo v svojo sredo najmlajšega in najmanjšega. Med tem so prišli tudi zastopniki vojaških in civilnih oblasti in sokolstva. Goste sta sprejemala starosta br. Borštnik in tajnik br. Horvat. Vsi so se vpisali v društveno spominsko knjigo, potem pa je prvi spregovoril starosta br. Pavle Borštnik, ki je poudaril pomen današnjega sokolskega praznika za vse nacionalni Vič in sokolsko Ljubljano. Najprej je iskreno pozdravil našo hrabro vojsko, ki je s svojo udeležbo povzdigla naš jubilej. Množice so priredile vojski burne ovacije. Zatem je pozdravil zastopnika divizionarja podpolkovnika Radojko Viča, zastopnika generala Leva Rupnika podpolkovnika Metkoša, zastopnika komandanta 18. artiljerijskega polka kapetana br. Josifovića, zastopnika banske uprave komisarja Kukovića, mestnega poglavarstva br. Draga Šebenika, zastopnika sokolske župe Karlovac br. kapetana Teleskovića, zastopnika sokolske župe br. Kajževiča, Slano in Slapničarja ter župno načelnico s. Mužinov, zastopnika ruskega Sokola br. Bezrukova in staroste vseh ljubljanskih in okoliških sokolskih društev. Burnih ovacij pa je bila deželna tudi kumica prapora s. Slave Benčanova. Po pozdravih je brat starosta v pomembnem govoru razvil krasen dečji prapor, orisal simboliko njegov pomen in prosi kumice, naj prve nje nanj spominski trakt. Ko je privesala kumica trakt, je nagovorila sokolsko mladino in jo prosila, naj se zbira pod tem praporom v dobro kralja, naroda in domovine. Prapor je nato sprejel v svoje roke deček Furitić, ki se je zahvalil nanj in obljubil, da ga bo nosil s častjo in ponosom za kralja, domovino in nedeljivo Jugoslavijo. Vsi prapori so se potem pobratili z najmlajšim med igranjem in petjem sokolske himne »Hej Slovanci. Brat starosta je zatem predljal še pozdravno brzojavko staroste br. Gangla iz Metlika, kar je zbudilo navdušeno odobravanje. Potem je zabil spominski žebeliček našega narodnega svečenika šentjakobkega župnika br. Janka Barleta s njegovim posevtilom: »Ljubezno globoko in neomajno zvestobo Jugoslaviji. Brat starosta je nato nazdravil še našemu mlademu starejši Nj. Vel. kralju Petru II. Vsi navzoči so mu zaklicali trikrat »Zdravo«, godba pa je zaigrala državno himno, ki jo je množica poslušala odličnih glav. Brat starosta je nato izročil kumici krasen šopek z državno trobojnico in se zahvalil vsem za prekrasno udeležbo na slavju viskega Sokola. Lepe spodbudne besede je naslovil sokolski mladini še soustanovitelj in prvi voditelj viskega Sokola pred 30 leti br. Bojan Drenik, kar je napravilo na mladino jako lep in ugoden vtis. S tem je bila svečanost razvitja končana, na kar se je formirala

VELICASTNA POVORKA

kakršne Vič še ni videl in doživel. Vzdolž Tržaške ceste se je zbrala na obeh straneh velika množica, ki je navdušeno pozdravljala in obsejala sokolske vrste s cvet-

jem. Na čelu povorka je korakala četa vojakov planinskega bataljona pod vodstvom poročnika br. Harbića, za vojsko je igrala sokolska godba veselo koračnico, potem pa se je uvrstila četa starejše viške dece z novim praporom, ki ga je množica zasula s cvetjem. Za dečo so korakali vojski in civilni dostojanstveniki, kumica prapora, praporščaki so nosili 19 praporov, za prapori je korakalo starejšinstvo župne uprave in viskega Sokola, potem so se razvrstili dolge kolone članstva, naraščaja in dece v krojih, njim so sledile z veliko državno trobojnico čete članstva in naraščaja v meščanski obleki. Vsa ta povorka je šela na Viču okrog 800 oseb, ko pa je prispela pred Narodni dom se je počela na število 1300. Bil je triumf sokolske misli na Viču in v Ljubljani. Koder se je pomikala povorka, povsod je občinstvo navdušeno vzdikalo in obsejala sokolske vrste s cvetjem. Tudi Ljubljana je pokazala svoje pravo sokolsko srce. Iz vseh oken je deževalo cvetje na sokolski sprevod. Mladina je veselo korakala in prepevala sokolske in narodne pesmi. Bil je resničen praznik sokolske mladine. Povorka je šla skozi Rožno dolino in po glavnih ulicah v središče mesta do Narodnega doma, kjer je bil razhod.

3000 GLEDALCEV PRI NASTOPU

Medtem se je pričelo polniti telovadišče ljubljanskega Sokola s številnim občinstvom, ki se ga je nabralo okrog 3000. Poleg zastopnikov, ki so prisostvovali razvitju prapora na Viču so prišli še komandant vojnega okrožja polkovnik br. Živanovič, veliko število častnikov ljubljanske garnizije, zastopniki vojnih dobrovoljcev z br. Jerasom na čelu, dalje naši Sočani, četniki, zastopniki kulturnih in narodnih organizacij, ki so s svojo navzočnostjo pokazali simpatije nesebičnemu delu viskega Sokola v dobi 30 let. Na tribuni so zavzeli svoja mesta tudi bratje ustanovniki s prvim starostom br. Tribučem na čelu. Z malo zamudo, kar je povsem razumljivo, so prikorakali viharno pozdravljeni vsi telovadni oddelki s prapori in naša hrabra vojska pod vodstvom načelnika br. Nahlika na telovadišče, da izkažejo čast državi in zastavi, ki so jo prinesli naraščajni in naraščajnice. V lahkem vetru se je polagoma dvigala naša ponosna trobojnica na visok jambor med igranjem državne himne, ki jo je tisočgla množica poslušala stoje. Po tem svečanem aktu se je dokaj hitro razvrtel precej obširen telovadni spored, ki so ga otvorili člani (48) s savezniški prostimi vajami. Izvedba je bila prav dobra in skladna. Ljubek in jako dober je bil nastop 84 deklic z župnimi prostimi vajami, na kar je 52 naraščajnikov skoro brezhibno opravilo težke Nahlikove proste vaje. Sedem vrat dečkov viskega Sokola se je nato pomerilo v hitrost nem teku okrog telovadišča za nagrado — veliko čokolado. Po lepem boju je zmagašla dvojica, ki si je priborila darilo. Viharne ovacije je bila nato deželna naša junaška vojska, ki je pod vodstvom br. poročnika Harbića v polni bojni opremi skoro brezhibno izvedla tri vaje s puškami. Občinstvo je po vsaki vaji navdušeno pozdravljalo in validikalo, ovacije pa se kar niso hotele polati, ki jo četa defilirala mino odlično in občinstva. Pri orodni telovadbi so pokazale viške vrste na vseh glavnih orodjih lepe vaje, ki so zbudile med gledalci viharno odobravanje. Po orodni telovadbi je nastopilo s prostimi vajami 56 naraščajnic, 72 dečkov in 26 članic. Vse vaje so bile dobro in skladno izvedene. Mnogo pozornosti je zbudila tudi bojna tekma moškega naraščaja, kjer je zmagašla četvorica naraščajnikov Bačić, Marko in Božo Račić in Čuha. Krasen in veličasten je bil nastop vseh telovadnih oddelkov (160) s skupnimi jubilejnimi prostimi vajami. Izvedba je bila skoro brezhibna, kar je dokazovalo navdušeno odobravanje gledalcev.

Krasno uspel nastop je zaključila simbolična scena telovadnih oddelkov in vojske »Preko borb v svobodo. Občinstvo je priredilo entuziasmične ovacije. Potem so prikorakali na telovadišče spet vsi telovadni oddelki in vojska s prapori k sne-manju državne zastave, ki je bila spuščena med petjem in igranjem »Hej Slovanci«.

S tem je bil jubilejni nastop zaključen, potem pa je bila na telovadišču izvrstno oblikana zabava, ki je potekala v najlepšem razpoloženju. Bratskemu viskemu Sokolu, posebno pa marijckemu strokovnemu odboru, ki nam je priredil tako veličastno slavje, bratsko in iskreno čestitamo z vročo željo, naj bi društvo svoj 35. letnico proslavilo na lastnem telovadišču na Viču. Viskji Sokol: Po tej poti le naprej za sokolskim praporom... —st.

Holandska je dobila drugo princeso

To je menda že njena usoda, da mora imeti na prestolu kraljice

V soboto smo že poročali, da je holandska princesa zopet porodila hčerko. Vsa Holandska je nestrno pričakovala, ali se bo rodil princ ali princesa. Nikjer na svetu menda ne vlada za radostni dogodek v kraljevski rodbini tako veliko zanimanje kakor na Holandskem, kjer bi pač končno že radi videli na prestolu kralja, čeprav so tudi s kraljico zelo zadovoljni in jo imajo val radi. Po vsej državi so se z vso vneto pripravljali na rojstvo v kraljevski rodbini, da bi ta dogodek primerno proslavili. V soboto po polnoči je končno princesa Julijana rodila hčerko. To je že druga njena hčerka. Prva je bila rojena lani 31. januarja zjutraj. Oče obeh je princ Bernhard, soproj prestolonaslednice Julijane.

Mati in hčerka sta zdravi. Ob času poroda sta se mudila v gradu tudi holandska kraljica Viljemina in mati prince Bernharda. V Sousstidk je prispelo zadnje dni tudi mnogo novinarjev. Takoj po porodu ob 1. ponosi so bili oblast in vsi člani kraljevske rodbine in prijatelji obveščeni, da se je rodila princesa in že ponosi so jele prihajati v grad prve čestitke. Zgodaj zjutraj je zvedelo tudi prebivalstvo Holandske, da se je rodila princesi Julijani druga hčerka, zadelo je 51 topovskih strel in po vsej Holandski so se pričele velike svečanosti. Nekatera mesta so bila že ponosi svečano razsvetljena. Druga princesa dobi najbrž ime Ema po stari materi princese Julijane.

Brat mu je umrl pred 142 leti

Pred stoletjem v nekem nemškem mestecu so zasliševali kot pričo 91-letnega moža. Na sodnikovo vprašanje, ali ima svojce, je priča odgovoril: Samo brata sem imel, ki mi je bil za leta 1797 umrl. Sodnik ga je začuden pogledal, češ: — To vendar ni mogoče! Zmotili ste se za celih sto let. Očividno ste hoteli reči, da vam je brat umrl leta 1897. — Ne, gospod sodnik, umrl mi je leta 1797. — Izključeno, — je menil sodnik. — Če bi bilo to res, bi bil vaš brat mrtev že 142 let.

— Da, saj tudi je. Moj oče se je oženil leta 1796, ko je bil star 18 let. Leto dni pozneje se je rodil moj brat, ki je pa že čez 6 mesecev umrl. Po smrti svoje prve žene se je moj oče leta 1847 drugič oženil in jaz sem bil rojen leta 1848. Takrat je bil moj brat mrtev že 51 let. Zdaj imamo leta 1939 in je ob smrti mojega brata res minilo že 142 let.

To pa je redek primer, da živi malone sredi 20. stoletja človek, ki je njegov brat umrl v 18. stoletju.

30.000 km po zraku

Izredni poročevalec italijanskega dnevnika »Corriere della Sera« Vittorio Deonio Brozzueri je končal te dni svoj polet brez spremljevalca iz Milana na Daljni vzhod in nazaj. Letel je z letalom Ambrosini S. A. I-2 s motorjem Alfa-Romeo. Pred to dolgo zračno potjo je bil težko ranjen, ko je v februarju padel z letalom v morje, ker se mu je bil pokvaril motor. Navzlic temu pa svojega načrta ni opustil. Z novim letalom je krenil na dolgo pot, polno ovir, toda vse je srečno premagal.

Iz Milana je letel preko Beograda in Ankare v Adali v Mali Aziji, potem pa preko Džarabelerja in Vasra v Iraku do Karai, Kalkute in Rangona, kjer se je moral bo-

ni pa izključeno, da dobi ime po svoji materi ali pa po kraljici Viljemini.

Vse kaže, da je tej najmlajši veji Oransko-nasavskega doma samo princese in da bo imela ta bogata država še dolgo na prestolu kraljico. Holandske kraljice sicer vzorno skrbje za svoj narod, njegovo bogastvo in kolonije, vendar so pa konec koncev samo ženske. Prestolonaslednica Julijana, stara letos 30 let, je dala svoji domovini po dveh letih zakonskega življenja s princem Bernhardom iz nemškega rodu Lippe-Biesterfeld drugo princeso. Ko se je lani vsa Holandska veselila in pričakovanju, da dobi končno prestolonaslednika in jo je prišlo 31. januarja razočaranje, nista vzela mlada zakonca rojstva prvorojene princese tragično, kajti po holandski ustavi zadostuje, da bi bil drugi otrok deček, pa bi avtomatično postal prestolonaslednik.

Ko je postalo letos spomladi jasno, da stoji prestolonaslednica pred novim radostnim dogodkom, so se Holanci zopet tolažili, da bo gotovo princ. Tako so se pripravljali na radostni dogodek v kraljevski rodbini skoraj v prepričanju, da bo zadel 101 topovski strel. 51 topovskih strel v soboto dopoldne je prineslo Holandskem zopet nekaj razočaranja in novo potrdilo, da bo po prin. Julijani vendarle vladala Beatrix Viljemina. To pa seveda ničesar ne spremeni na človeški sreči kraljevskih zakoncev in stare babice kraljice Viljemine.

čudne lastnosti helija
O hudih lastnostih helija pri temperaturi blizu absolutne ničle (—273 stopinj C) je predaval nedavno profesor pariske univerze F. London na kongresu ameriškega kemičnega društva. Helij je edina snov, ki se ne da strditi samo s postopnim ohlajevanjem. Helij postane trd samo pod povečanim pritiskom. Učenjaki so izračunali, da mora znašati pri absolutni ničli ta pritisk približno 25 atmosfer.

Ce ohlajamo večino tekočin, postanejo gostejše in teko počasneje. Izjema je zopet helij. Pri temperaturi, označeni kot točka gamma, nekaj nad absolutno ničlo teče helij hitreje nego pri višji temperaturi. V resnici je pa kapajoči helij podeden mogočitemu plinu. Druga nepojasnjena uganika je ta, da tekoči helij zelo dobro prevaja toploto. Pri točki gamma je helij 50-krat boljši prevodnik toplote nego medenina pri običajni toploti.

NA RAZSTAVI

— Morate mi popustiti 30 odstotkov pri vstopnini, ker sem na eno oko slep!
— Č Nočno lekarniško službo ima od sobote 5. t. m. do vstetega petka 11. t. m. kr. dvorna lekarna »Pri Mariji pomagaj« na Glavnem trgu.

ZAGONETNA SMRT KNEZA KOSTROVA

ROMAN

— Gospoda, kaj ko bi šli na obed v »Evropo«? — je predlagal državni tožilec. — Med obedom bomo vse še enkrat premotrili in se posvetovali, kaj bi kazalo storiti.

V restavraciji, kamor so zavili, je sedela za eno mizo manjša, toda zelo glasna družba. Čeprav je bilo že zgodaj zvečer, so bili že vsi zelo dobre volje. Glavno besedo sta imela brata Jarigina. Pri so sedni mizi je sedel mož, zatopljen v čitanje novin. Murzajev je opozoril nanj z očmi in zašepetal državnuemu tožilecu:

— To je moj agent, zelo sposoben fant, nastopa v vlogi tovarnarja.

Ko je Igor Jarigin zagledal državnega tožilca z njegovo družbo, je jel nekaj šepetati svojim tovarišem, potem je pa vsa družba med trumčim vstala in odšla. Detektiv je stopil takoj za njimi, toda kmalu se je vrnil in sedel na svoje prejšnje mesto. Murzajev se je spogledal z njim in odšel na hodnik. Srečala sta se na stranišči, kjer sta si kazala hrbte, kakor da se sploh ne poznata.

— Kam so odšli? — je vprašal Murzajev tiho.
— Zahtevali so posebno sobo. Toda iz nje lahko odidejo samo skozi glavno sobo, — je odgovoril detektiv.

— O čem so govorili?
— O vsem mogočem, najraje so se pa vračali h knezovi smrti. Starejši Jarigin je izjavil: Psi mi je žal, toda knez, kakršen pes je bil, take smrti je poginil. Ko ste vstopili z gospodom prokuratorjem, je Jarigin predlagal, da bi odšli in pripomnil je: »Poglejte, naši »krvniki« so prišli! — Toda zaman stikajo okrog, ti tiči, delo je dobro opravljeno!«
— Ali ste poznali Katjo, ki ste jo našli včeraj v reki?

— Kako bi je ne poznal. To je bilo dekle za boljše gospode. Samo za bogate.

— Ali niso govorili o nji?

— Da, nekdo izmed njih je predlagal, da bi se odpeljali k nji, toda Jarigin je to odklonil z besedami: »Te sem že sit, počitsem si kaj mlajšega!«

— In nič drugega niso govorili?

— Ne, samo Jarigin se je bahal s svojo strelsko spretnostjo, kar je pri njem običajno, kadar je pijan.

— In kako hočete zdaj to storiti? Saj lahko pre-

krožajo v posebni sobi vso noč.

— Sosedna soba je prazna. Naročite hotelirju, naj mi jo da na razpolago. Skozi vrata se lahko marsikaj sliši.

— Dobro, to takoj uredim. Toda na Jarigina mi dobro pazite!

Ko je Murzajev spregovoril s hotelirjem, se je vrnil k svoji družbi.

— No, gospodje, kaj bomo počeli? — je dejal državni tožilec, ko je bil naročil obed. — Sum glede samomora je padel, treba bo torej iskati morilca.

— Knezovo življenje pozna tu vsak človek kakor svo-

jo dlan, — je odgovoril preiskovalni sodnik. — Ne bo kazalo nič drugega, nego ugotoviti njegovo pomanjstva in zveze iz preteklosti, kjer bi mogel tičati vzrok umora.

— To nam bo pomagal pojasniti njegov brat, ki ga pričakujemo jutri, — je pripomnil državni tožilec.

— Od njega pričakujem tudi pojasnila glede knezove svahte z neznanom Talijo, ki izsiljuje od njega denar, — je odgovoril preiskovalni sodnik. — Do tega trenutka se nam zdita sumljiva dva, ki sta pod nadzorstvom, namreč Berlogin in Jarigin.

— Zlasti slednji je močno sumljiv, — je pripomnil državni tožilec.

— Na Jarigina bo lahko zaenkrat pazil moj detektiv, — je dejal Murzajev. — Zna občevari v boljši družbi in če bo treba, se vtihotapi med nje. Na Berlogina bom pa pazil jaz. Razposlal sem že brzojavke v več mest. — Če ga ni zaneslo tja, ga bomo lahko našli, ker je v Moskvi in Povolžju dobro znan v industrijskih in trgovskih krogih.

— Vse kaže, da na druge sledove v preiskavi zaenkrat ne moremo misliti, kaj ne? — je vprašal državni tožilec.

— Da, da, — je odgovoril Murzajev. — Toda treba bo iskati v mestu, kjer so prej bivali Maharadzevi. Nagib umora je mogla biti tudi ljubosumnost in v tistem mestu živi mož, ki je bil do ušes zaljubljen v Ariadno Georgijevno. Ona mu je vračala ljubezen, dokler se ni seznanila s knezom. Tega človeka dobro poznam. Po svojem značaju bi bil zmožen takega zločina.

— Z uradnim dopisovanjem pač ne bomo nič-

sar dosegli, — je dejal preiskovalni sodnik. — Zato bi morali pogledati tja sami, tem bolj, ker poznate to mesto.

— Saj prav zato bi nerad hodil tja, — je ugovarjal Murzajev. — Tam bi vzbudil samo pozornost s svojim prihodom in vsem bi bilo jasno, čemu sem prišel. Saj bo danes ali jutri vsa Rusija zvedela iz novin za knezovo smrt. Tja nameravam poslati svojega sodravnika Rybakova. To je zelo sposoben detektiv z igralskim talentom. V Petrogradu je pojasnil že več težkih zločinov.

— Gospodična Maharadzeva je tako izredno lepa, da je bil morda še kdo zaljubljen v njo, — je menil državni tožilec.

— Da, saj je tudi bil! — je pritrdil Murzajev. — In tudi proti njemu imamo prepričevalne dokaze.

— Kdo je to? — sta vprašala skoraj istočasno preiskovalni sodnik in državni tožilec.

— Jaz sam, — je odgovoril Murzajev, — opazuj jo smeje presenečena obraz svojih prijateljev. — Bil sem zaljubljen v njo kot študent. Njeno fotografijo sem imel za vsako sliko. Povsod sem pisal njeni začetnici. To je bilo v času, ko sem bil votant, ona je pa takrat dovršila gimnazijo. Toda sreča mi ni bila mila. — Nekdo drugi me je prehitel. To pa ni bil knez, temveč isti Othello, ki je zdaj padel nanj moj sum.

— Kakšni so ti dokazi proti vam?

— Taki, da jih ne morem tajiti. Mar to ni dokaz, da se pozno ponoči, malone ob uri umora brez kakršnihkoli pametnih razlogov potikam okrog vrta gozdne vile in pustim tam še stvarne dokaze?